

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 9-tej rano i o godz. 6-tej wiecz. W niedzielę i święta uroczyste raz na dzień rano

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 10 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 6. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazowe wysyłki nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca. Nową wysyłkę dziennie DOPLACA się 40 hal. MIESIĘCZNIK. Zmiana adresu: 40 hal. Adres Red. Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“ Kraków. Telefon Nr. 190

# GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydania poranne wynosi miesięcznie w miejscu z odnośnieniem do domu 1 koronę.

Numer poranny 4 h., wieczorny 10 hal. Listy pieniężne przekazywać na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głos Narodu“. — Prenumeratę oprócz apowiadanych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamację

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowym „Głos Narodu“, róg św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., układ tabelaryczny, liczbowy od wiersza 30 h. za pierwszy raz, każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje: we Lwowie S. Sokolowski pasaż Haasmana, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dakea, H. Schalek, E. Braun, Katschera & Schierl, R. Mosse, Friedl, w Berlinie F. E. Coe, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Trévise, John F. Jones & Cie.

Nr. 480.

Kraków Sobota dnia 3 listopada 1906 roku.

ROK XIV.

## Upaństwowienie Kolei Północnej.

Wiedeń, 2 listopada.

(Mm.) Wezbrajsza „Wiener Zeitung“ ogłosiła upaństwowienie kolei północnej, sankcjonowane przez monarchę. Jest to wynik uchwały Koła Polskiego z dnia 18 listopada 1902 r., by się domagać upaństwowienia owej drogi żelaznej, poczynając od 1 stycznia 1904 roku.

Bardzo pouczająca dla społeczeństwa polskiego będzie historia wytrwałej i zaciętej walki, którą delegacja polska w austriackiej Radzie państwa stoczyła o zakupienie tej drogi żelaznej na rzecz skarbu.

Dnia 18 listopada 1902 r. przed południem zebrało się Koło Polskie na posiedzenie pod przewodnictwem Apolinarego Jaworskiego. Obrady trwały krótko: uchwalono jednogłośnie aby wymagać od rządu upaństwowienia Kolei Północnej z dniem 1 stycznia 1904 roku to jest w pierwszym terminie, wskazanym przez umowę z akcjonariuszami sankcjonowaną dnia 6 września 1885 roku.

W owej umowie § 4 orzekał, że z końcem 1904 roku Kolej Północna ma przysiąc państwu bezpłatnie. Tylko fundusze rezerwowe pozosta ją własnością akcjonariuszów, ponieważ te fundusze powstają z dobrowolnie składanej na zapas części dywidendy. Termin wykupu kolei ustanowiono na dzień 1 stycznia 1904 roku. Koło Polskie wezwało zatem rząd, aby zrobił poprostu użytek z przywileju, zawarowanego państwu...

Interes był dla skarbu państwowego bardzo korzystnym. Mimo to ówczesny prezes gabinetu dr. Koerber i minister kolejowy dr. Wittek nie chcieli zrazu słyszeć o upaństwowieniu. Sprawiedliwość nakazuje wyznać, iż złym duchem był tutaj dr. Wittek. On to głównie się sprzeciwiał żądaniu Koła Polskiego, on robił trudności, on podburzał dra Koerbera do oporu. Pobudką owej taktyki były niewątpliwie skłonności germanizatorskie. Finansowo upaństwowienie Kolei Północnej przedstawiało się dla państwa jako dobry interes. Korzyści polityczne leżały jak na dłoni: rząd dostawał w ręce jedną z najważniejszych linii, dochodzących do granicy węgierskiej. Ale dr. Wittek wiedział,

że upaństwowienie Kolei Północnej przesta nie być narzędziem niemieczenia ziem słowiańskich, przez które przechodzi. I dlatego poruszał wszystkie sprężyny, byle nie dopuścić do upaństwowienia.

Przez pewien czas po uchwaleniu rezolucji

panowała cisza. Rząd hołdował taktyce pozor nego lekceważenia. Udawał, że ową kwestję traktuje tak, jak się traktuje setki innych rezolucji: rzuca się je do kosza. W ciągu grudnia i pierwszych tygodniach stycznia panowała cisza. Koło nie naciskało. Rząd milczał.

Lecz dnia 20 stycznia 1903 roku na posiedzeniu Koła Polskiego część członków energicznie zażądała rozpoczęcia kroków około upaństwowienia Kolei Północnej, tem bardziej, potrzebnych z uwagi na termin 1 stycznia 1904 roku. Agitacja w kraju rosła. Jaworski, który nie bardzo brał na serio rezolucję z dnia 18 listopada 1902 roku, widział na posiedzeniu Koła Polskiego w dn. 16 lutego, że nie może sobie jej lekceważyć. Posłowie domagali się coraz głośniejsze, by prezydium postawiło gabinetowi wyraźne ultimatum. Upoważniono posła Merunowicza, by zażądał w Izbie przyspieszenia owej sprawy w komisji kolejowej.

W marcu komisja kolejowa zajęła się tą sprawą. Dr Wittek utrzymywał, że upaństwowienie Kolei Północnej, jest złym interesem dla skarbu. Potem będzie można ją taniej kupić, bo dochody spadną. Jak wiadomo, owo proroctwo okazało się fałszywym. Dochody Kolei Północnej rosły z roku na rok...

Na posiedzeniu Koła Polskiego w dn. 29 kwietnia 1903 r. prezes Jaworski oświadczył, że „pójdzie do rządu z rewolwerem, jak tylko Izba uchwali rezolucję w sprawie Kolei Północnej.“ Owe słowa miały zatrzeć złe wrażenie wywołane jego taktyką w tej sprawie.

Ale ostatecznie dn. 25 maja 1903 r. prezes Jaworski przerwał agitację za upaństwowieniem Kolei Północnej w sposób następujący: zwołał Koło Polskie na posiedzenie tajne i postawił kwestję zaufania. Prezydium zawarło z rządem układ w sprawie Kolei Północnej. Ten układ musi pozostać w tajemnicy nawet w obec posłów. Nadto posłowie musieli przyrzec, iż nie powiedzą nikomu o przebiegu posiedzenia...

Od tej pory sprawa spała. Przez 1903 rok i przez 1904 rok. Jedynie prasa polska dopominała się wytrwale załatwienia postulatu. Na jesień 1904 r. dr. Koerber chciał go pogrzebać z pomocą t. zw. przerachowania taryf na Kolej Północnej.

Dopiero obalenie dra Koerbera w dn. 1 stycznia 1905 r. i jeszcze bardziej dra Witteka w dn. 2 maja 1905 r. pchnęły sprawę naprzód Baron Gautsch pod naciskiem nowego prezydium Koła Polskiego zaczął rokowania z Kolej Północną. Ciągnęły się one długo. Kiero-

wnik ministerjum kolejowego Wrba uczeń Witteka, także niechętny upaństwowieniu, wniósł dopiero w roku bieżącym odpowiednie przedłożenie. Musiano przedłużyć układ z akcjonariuszami jeszcze na trzy miesiące, od 1 lipca b. r. po 31 października. Stronnictwa niemieckie robiły trudności, rozagitowane jeszcze przez dra Witteka. Lecz wreszcie dzięki energii Koła, barona Becka i dra Derschattya dopięto celu. Sieć kolei galicyjskich państwowych od dzisiaj jest połączona także koleją państwową z kolejami państwowymi zachodnio-austriackimi. Kolonia niemieczyny, jaką była Kolej Północna w Galicji zachodniej, wkrótce musi zniknąć.

—oooooooooooo—

## Walka o Adryjatyk.

Wiedeń, 2 listopada.

(Mm.) Śmiało możemy się pochłubić, że „Głos Narodu“ był pierwszym dziennikiem polskim, który jeszcze w roku 1902 wskazał na pogarszający się stosunek Włoch z Austro-Węgrami. Nie tylko wskazał na owe pogorszenie, lecz co więcej, podkreślił przyczynę tego ostatniego. Była nią chęć z strony Włoch zawładnięcia morzem Adryjatykiem, zamiar zrobienia z Adryjatyku morza włoskiego, dążenie do usadowienia się na wybrzeżu wschodnim tegoż morza, by w taki sposób zamknąć flotę wojenną Austro-Węgier niby na jeziorze. Zresztą zawładnięcie Adryjatykiem i obu brzegami miało tworzyć wstęp oraz fundament do podjęcia polityki zdobywej w wielkim stylu, polityki zawładnięcia Balkanem, Lewantem, Archipelagiem, Azją Mniejszą aż po Indje. Wiktorowi Emanuelowi III uśmiechała się polityka dożów weneckich, polityka, robiona przez kupców i żołnierzy.

Przypuszczał, że w Wiedniu nie dostrzegają celów właściwych jego polityki. W 1902 roku liczył jeszcze na możliwość porozumienia się z Rosją i ujęcia monarchii Habsburskiej w kleszcze podwójnego sojuszu od północy i południa, jak jego dziad Wiktor Emanuel II działał w 1866 roku wspólnie z Prusami.

Zawiódł się! W Wiedniu miano się na baczności. Uprzedzono Włochy odnośnie do Rosji. W Mürzsteg na jesieni 1903 roku hrabia Gołuchowski dzięki porozumieniu się z hr. Lamsdorfem zasunął rygle sojuszowi Włoch z Rosją. Na dalsze pogróżki i dąsy Włoch urzędowych i nieurzędowych gabinet wiedeński odpowiedział zbrojeniami na południe przesuwaniem ciągłem wojsk ku granicy włoskiej, dwukrotnymi manewrami na Adryjatyku. Włochy musiały się chwycić środków odpornych: zaczęły budować forty na terytorjum weneccyjskim gromadzić wojska, przygotowywać się do ewentualnej rozprawy. Sprawa się stała na jesieni 1906 r. widoczna nawet dla tych, którzy latem 1902 roku przyjmowali artykuły „Głosu



Narodu“ z pewnem niedowierzaniem...

Bardzo pouczającą odnośnie do stosunków austro-włoskich jest broszura Leopolda barona Chlumeckiego, — jak się zdaje — syna ex-ministra i jeszcze dzisiaj doradcy korony w wielu kwestiach wagi specjalnej politycznej.

Leopold baron Chlumecky zatytułował swoją broszurę „Austro-Węgry i Włochy“. Pod owym tytułem głównym widnieje tytuł drugi: „Kwestja zachodnio-balkańska i walka Włoch o przodownictwo wyłączne na morzu adriatyckim“.

Na wstępie autor zarzuca jasno Włochom ich aspiracje zdobywcze na Adriatyku i na Bałkanie, oraz prorokuje, że te aspiracje muszą do prowadzić do groźnego zatargu czyli inimi słowy, do wojny.

Włochy, choć pobite w 1866 roku, mają ciągle pretensje do Austro-Węgier. Gniewają się, że nie dano im Trydentu. Są zirykowane, że na kongresie berlińskim „zostały z próżnemi rękoma“. Od 1896 roku, zbliżywszy się do Francji, zaczynają z wolna wyciągać macki na Balkan. Zrazu ostrożnie. Potem jawniej i szybciej. Zwłaszcza, gdy polityka włoska oparła się o porozumienie anglo-francuskie. „Nikt — pisze autor — nie powinien oddawać się już dzisiaj złudzeniom, że dążeniem Włoch w dziedzinie polityki bałkańskiej jest zdobycie na Bałkanie zachodnim nowej sfery wpływów celem zdobycia w tej albo innej formie panowania w Albanii. I niema rękojmi traktatowych tak silnych, aby mogły zapobiedz na dalszą metę zrobienia z Valony w razie protektoratu nad Albanją silnej pozycji wojskowej. Skutkiem tego Adriatyk istotnie zmieniłby się w to, co dzisiaj bezustannie woła się i czego się nie wymaga: „Adriatyk ma się stać morzem włoskim.“

Czyż owe zdania barona Chlumeckiego, wychwalałane dzisiaj przez całą prasę wiedeńską niby nowe objawienie, nie brzmią słowo w słowo tak samo, jak serje artykułów „Głosu Narodu“ z 1902 roku, poświęconych „walce o Adriatyk“?

Baron Chlumecky na podstawie bogatego materiału informacyjnego przedstawia, jak Włochy prowadzą z pomocą szkół, poczt, agentur handlowych italianizowanie Albanii. Austro-Węgry nie tylko nie przeszkadzają Włochom, lecz jeszcze im pomagają same: w szkołach albańskich, utrzymywanych za pieniądze Austro-Węgier, nauka języka włoskiego jest obowiązkową, nauczyciele są Włosi.

Baron Chlumecky słusznie mówi, że dla Au-

stro-Węgier zdobycie Konstantynopola przez Rosję byłoby ciosem mniejszym, niż zdobycie Vallony przez Włochy. Dlatego Austro-Węgry muszą sparaliżować politykę włoską na Bałkanie, póki czas....

—000000—

## Socjalistyczne teorie wspólnej własności, a włościanstwo,

Podziałowi pracy i zaprowadzeniu gospodarstw rolnych na wzór wielkiego przemysłu sprzeciwia się bardzo wiele czynników. Najpierw na przeszkodzie temu stoi zmiana pór roku, której gospodarstwa rolne podporządkować się muszą, roboty na wiosnę są zupełnie inne niż w lecie jesie ni lub zimie. Gdyby rolnik mógł równocześnie np. 10 ludziom kazać siał, 20 żąć, a innym 20 orać lub bronować, i wszystkie te czynności mogłyby się odbywać równocześnie, to wtedy byłoby co innego. Wtedy możnaby i w rolnictwie zastosować zasady wielkiego przemysłu i pracę rozdzielić na lepsze i gorsze siły. Wtedy byłoby możliwym za pomocą olbrzymiego kapitału zjednoczyć wszystkie gospodarstwa rolne i zaprowadzić jedną wielką zorganizowaną masową produkcję. Temu sprzeciwia się jednak prawo natury.

Zapewne — i dzisiaj maszyny znajdują zastosowanie w rolnictwie. Ale maszyny te nie mają tu tego wykorzystania jak w przemyśle. Stoją one przez większą część roku bezczynnie, ponieważ nie mogą do innych robót pracy danej oznaczonej, być używane, a dla tej pracy są potrzebne jedynie w pewnych miesiącach. Omijając zaś już to, że więc w tym czasie, kiedy stoją, są bezużyteczne, nie procentują także przez ten czas uwięzionego w nich kapitału.

Dalej uwzględnić trzeba i tę okoliczność, że maszyny najlepiej nadają się do gospodarstw zajmujących przedewszystkiem uprawą zbóż. Uprawą zaś zboża nadaje się najlepiej do tak zwanego ekstenzywnego sposobu gospodarki. Tem samem zaś przechodzimy do drugiego punktu naszych wyłuszczeń.

Rozróżniamy mianowicie ekstenzywny i intensywny sposób gospodarowania. Ekstenzywny sposób polega na tem, że staramy się przez powiększenie uprawianej powierzchni pól osiągnąć większą ilość produktów. Intensywny zaś sposób przeciwnie stara się podnieść wydajność gleby i przez to powiększyć wydajność pól. A więc al-

bo głębiej się orze, albo też lepiej nawozi itp. Im bardziej w jakimś kraju zwiększa się ludność, tem bardziej przez zastosowanie intensywnej gospodarki musi się starać gromadzić potrzebne środki do życia. Możliwy wprawdzie tutaj powiedzieć, że przecież możnaby brak środków do życia wewnątrz kraju uzupełnić przez sprowadzanie produktów zagranicznych, produkowanych ekstenzywną gospodarką, ale na to odpowiedź krótka, że przecież i tam ostatecznie kiedyś trzeba będzie z powodu wielkiej liczby ludności zwrócić się do intensywnej gospodarki.

Im więcej jednak rolnictwo przechodzi do intensywnego sposobu gospodarowania tem bardziej musi ono zmieniać się w gospodarstwa małe i średnie. Powodem tego jest ta przedewszystkiem konieczność aby uprawiający rolę systemem intensywnym znał ją całą i umiał każdą część odpowiednio uprawić, aby ją wyzyskać.

Na konieczność zastosowania tego sposobu gospodarki wpływa jeszcze i to, że pewne produkty rolne dadzą się uprawiać tylko w małych gospodarstwach. A są to właśnie przeważnie takie które z wzrostem kultury coraz większe zyskują znaczenie, a które tworzą znaczną część naszych zapotrzebowań.

W odniesieniu specjalnie do hodowli bydła jest wielką kwestją, czy prowadzenie jej na wielką skalę jest lepsze niż prowadzenie jej w małych gospodarstwach. Jeśli zaś chodzi o samo rozmnażanie bydła, to na ten cel najlepiej nadają się małe gospodarstwa. Zachody bowiem z tem połączone wymagają ciągłej opieki dla zwierzęcia, to zaś możliwe jest tylko na małym gospodarstwie.

Rozważania te pouczają jasno, że w zakresie gospodarstwa rolnego bynajmniej koncentracja gospodarstw nie jest idealną formą dla tychże.

W miarę zwiększania się ludności muszą gospodarstwa być prowadzone z obliczeniem na wydajność gruntu, nie zaś na obszary uprawianej roli.

Ale nie tylko teoretycznie dowodzić można fałszywości zapatrywań socjalistów. Statystyka wykazuje, że przeciwnie ilość drobnoustrojowych gospodarstw stale wzrasta. Ma się rozumieć obserwować to możemy tylko przez porównanie liczb z większych przeciągów czasu i tak w Niemczech jeśli porównamy stan gospodarstwa z r. 1888 ze stanem np. w r. 1895 znajdujemy stały wzrost gospodarstw małych. Natomiast zmniejsza się ilość gospodarstw większych i wielkich.

Znany socjolog Cathrein w swej książce pt. „Socjalizm“ udawadnia, że nawet tej tak wysoko

## Rakocy.

Urodzony w r. 1676, wzięty do niewoli przez austriaków po zdobyciu przez nich w r. 1688 twierdzy Munkaczu i wychowywany pod okiem władz austriackich w klasztorach jezuickich w Pradze, następnie zaś w Neuhausie — Rakoczy nie przestał być gorącym patriotą węgierskim nawet wówczas, gdy Austria przywróciła mu część ojcowskich dóbr i pozwoliła zamieszkać na Węgrzech po ślubie z córką landgrafa heskiego.

Aresztowany za spiskowanie z malkontentami węgierskimi i odstawiony do Wiednia uciekł z tamąd w r. 1701 do Polski.

Przez dwa lata tworzył z nas legiony, prowadził rokowania z Francją i wysyłał do narodu węgierskiego manifesty płomienne, rozniecające coraz bardziej zapał patriotyczny.

To też gdy wreszcie w r. 1703 przestąpił granicę ziemi ojczyznej, tłumy Węgrów cisnęły się pod jego sztandar, na którym wypisał: „Pro patria!... Armja jego rosła, potężniała, garnąc do siebie wszystkich, którym ciążyło jarzmo austriackie. W krótkim czasie był już panem wszystkich okręgów północnych Węgier, zajął miasta i zamki aż po Preszburg.

Cesarz austriacki, Leopold, widząc zwycięzki pochód Rakoczego, a nie mogąc mu przeciwdziałać z powodu wojny hiszpańskiej o sukcesję, stara się zawrzeć z niezadowolonymi układ i przyobiecywał spełnienie wszystkich żądań, jednakowoż Rakoczy odrzucał kompromisy, nie wierzył bowiem zapewnieniom cesarza. Zgodził się wreszcie za namową arcybiskupa Kalocsy, na zawieszenie broni, ale za poręczeniem Anglii i Holandji.

Rozpoczęły się targi, traktaty, te jednak nie doprowadziły do niczego. Wybuchła znowu wojna. Teraz austriacy byli lepiej przygotowani, wojs-

ko ich, pod dowództwem bana Chorwacji, hr. Palfiego i generała Seistera, zadało wielką klęskę armji Rakoczego pod Tyrnawą w r. 1704, co zmusiło Węgrów do prowadzenia już tylko wojny partyzanckiej.

W takim stanie były Węgry, gdy tron objął Józef I. po zgonie cesarza Leopolda, Aliści niezadługo wypłynął znowu Rakoczy, teraz już na czele 50.000 doborowych żołnierzy, przeciwko którym miała działać 20.000 armja austriacka, nie wypłacająca żołdu, więc już przez to samo osłabiona.

To też Rakoczy był panem całych prawie Węgier, gdy w r. 1706 rozpoczęto powtórnie ze strony dworu wiedeńskiego próby układow, lecz malkontenci ani słyszeć o tem nie chcieli. Pod koniec lipca 1707 r. zwołano sejm do Onod, ogłoszono tam niepodległość Węgier, poczem Rakoczy udał się do Siedmiogrodu, gdzie włożył na skronie koronę węgierską, wydartą ojcu jego przez austriaków.

Tymczasem jednak wysłańcy wiedeńscy potrafili nakłenić kilku magnatów do zdrady. Następstwem była klęska Rakoczego pod Trenczynem w r. 1710, gdzie poległo około 6000 jego żołnierzy.

Zmęczony 7-letnią wojaczką nad siły i nie chcąc przytem poddać się austriakom, związany przysięgą, Rakoczy wyjechał do Polski, tymczasem zaś hr. Palfi zdołał przyciągnąć na swoją stronę olbrzymią liczbę niezadowolonych, którym w imieniu cesarza przyobiecał po złożeniu przysięgi na wierność zupełne bezpieczeństwo i powrót do dawnych godności, jako też zwrot skonfiskowanych majątków. Rakoczemu gwarantował przywrócenie tytułu księcia siedmiogrodzkiego i przynależnych mu dzierżaw, wymagając tylko, aby osobiście lub przez posła złożył hołd cesarzowi.

Sejm węgierski, zwołany do Szafhamaru,

przyjął propozycje Palfiego, umowę podpisano d. 1-go maja r. 1711 i wysłano do zatwierdzenia Rakoczemu, Dzielnym jednak partjota podpisania odmówił i wyjechał do Besarabji, oczekując tam pomocy Francji. Nie doczekał się jej, niestety, i umarł w Radoste w r. 1735.

Zwłoki jego przywieziono do Konstantynopola i tam pochowano w kaplicy św. Benedykta, obok zwłok matki, bohaterskiej obrończyni Munkacza — Dziś dopiero, po dwóch niemal wiekach zwłoki bohatera wracają na ziemię ojczyzną.

Cześć jego pamięci!

Po uzyskaniu pozwolenia cesarza Franciszka Józefa, (prezes ministrów węgierskich przedstawił dnia 19-go hr. parlamentowi węgierskiemu wniosek o sprowadzenie do kraju, kosztem pół miliona koron, zwłok jednego z największych bohaterów węgierskich, księcia Siedmiogrodu, Franciszka Rakoczego. Wniosek przyjęto jednomyślnie, uchwalając jednocześnie t. zw. *Lex Racociana*, znoszące uchwałę baniyczną Rakoczego, powziętą na sejmie preszburskim w r. 1715.

I oto zwłoki wielkiego patrioty przybyły już na ziemię węgierską. W Orsowie powitał jak, donosi telegraf prezes ministrów węgierskich, Weckerle oraz deputacja złożona z połów mieszczan i studentów pod wodzą Eugeniusza hr. Zichego.

Drugie przyjęcie przez liczniejszą jeszcze deputację jako też przez połączone chóry śpiewackich towarzystw węgierskich, odbyło się w Felegyhasa na granicy komitatu budapeszteńskiego, w sobotę zaś, d. 27 bm. pociąg wiozący zwłoki, przybył do Budapesztu. Skąd po dwu dniowych uroczystościach, wyruszył do Koszyc gdzie odbył się właściwy obrzęd pogrzebowy.

—000000—

**JOZEF MASSAR**  
Kraków, ulica Floryańska Nr.

Poleca na jesień i zimę: Nowości w Wełnie, Jedwabiu, Flanelach i Barhanach oraz ogromny wybór Konfekcji dziecięcej dla Panienek do lat 16 dla Chłopców do lat 14. Towar doborowy. Ceny umiarkowane.



pod względem rozwoju wielkiego przemysłu stojącej Anglii z roku na rok wzrasta obecnie przemysł średni i drobny.

Na zakończenie przytoczymy kilka zdań samych socjalistów, którzy zaprzeczają prawdziwość zasady o koncentracji dóbr w zakresie gospodarstwa rolnego.

Socjalista Dawid już w r. 1894 na zjeździe partyjnym w Frankfurcie powiedział: „Wielki przemysł okazuje się w zastosowaniu do gospodarstw rolnych dosyć niepraktycznym! Odnosnie zaś do hodowli bydła uważa, że dobrze prowadzona ona być może tylko wtedy jeśli liczba bydła jest ograniczona najwyżej do 60 sztuk, a więc tem samem absolutnie wyklucza na tem polu zaprowadzenie wielkoprzemysłowej gospodarki.

Jeszcze ostrzej sądzi David samego Kautsky'ego i jego poglądy. W książce pt. „Socjalizm a gospodarstwo rolne“ (Berlin 1905) powiada: „Nie trzeba być rolnikiem, aby ocenić śmieszność, jaka leży w tem naiwnem przeniesieniu stosunków z przemysłu do rolnictwa.“

Tak samo socjaliści oceniają zasady Kautsky'ego.

Jeśli więc upada zasada koncentracji, to tem samem niemożliwym się staje zamienienie własności prywatnej na wielką wspólną własność. Gospodarstwo rolne nie może być prowadzone tak jak przemysłowa fabryka, gdyż z natury swojej do tego się nie nadaje. W. H.

oooooooo

## Ruch wśród nauczycielstwa.

Ruch wśród nauczycielstwa ludowego wznaga się i przybiera nawet dość ostre formy. Jest to przede wszystkim, walka o chleb, której nawet nie można odmówić słuszności, gdyż połączenie materialne nauczycieli ludowych, po za obrębem większych miast, — nie jest weale godnym zazdrości; z drugiej jednak strony, — przechylenie się nauczycielstwa ku kierunkom skrajnym, przedstawia podwójne niebezpieczeństwo: jako objaw pewnego bezkrytycyzmu politycznego, — i jako zarzewie nieufności ludu do ciała nauczycielskiego.

Niewątpliwie, ogół nauczycielski nie sympatyzuje ani z demagogią chłopską, którą uprawia Stapiński ze swoim sztabem, ani z agitacją rewolucyjną socjalistów; — ale wielu jego przywódców mniema, że skłaniając się ku kierunkom skrajnym, nauczyciele łatwiej wywalczą swoje żądania. Mylna to rachuba i wielce ryzykowna polityka....

Czwartkowy zjazd delegatów związku nauczycielstwa ludowego w Galicji był również znamienym dla prądów krzyżujących się wśród nauczycielstwa.

Zagał go prezes stowarzyszenia pan St. Nowak, poczem wybrano prezydium, do którego weszli: przewodniczący St. Nowak, sekretarze: Jul. Smulikowski (Lwów), Józef Ciembroniewicz (Królówka) i Stanisław Garlicki (Przemysł). Uchwalono regulamin obrad z postanowieniem, że przy dyskusji szczegółowej wolno mowcy mówić najdłużej 5 minut.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego zabrał głos jeden z delegatów lwowskich p. Józef Bałaban, który po szerokim umotywowaniu postawił dwie rezolucje; jedną wyrażającą kolegom w zaborze rosyjskim w chwili tworzenia polskich szkół serdeczne pozdrowienie i życzenia spełnienia ich dążeń; drugą wyrażającą dziatwie polskiej walczącej w zaborze pruskim bohatersko z germanizacją, podziwu i nadziei że w walce tej toczony przez naród polski przez 10 wieków, sprawa nasza zwycięży.

Obie rezolucje wśród niemilkających oklasków uchwalono.

Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania kasowego, wygłosił dyr. Parczyński z Krakowa obszerny referat o dążnościach nauczycielstwa ludowego w sprawach zawodowych i obywatelskich.

Referent przedstawił następujące postulaty: I. Płace ostatnich 3 rąg urzędników państwowych z emeryturą i zaopatrzeniem każdorazowem wdów i sierót po nauczycielach i nauczycielkach takie, jakie mają urzędnicy tychże rang. II. Zmiana stosunków służbowych i dyscyplinarnych w kierunkach następujących: Wymaganie zdrowej, postępowej i ogólnoludzkiej pedagogii żądają: a) zniesienia typów

szkół; b) usunięcie tajnej kwalifikacji; c) wyższego wykształcenia pełnego w seminarjach nauczycielskich; d) zniesienia nauczycieli bez kwalifikacji oraz z kwalifikacją niepełną; e) zmiany ustaw szkolnych w duchu żądań nauczycieli. III. Szkoła ludowa, jako instytucja publiczna, powinna być dostępną dla dzieci mieszańców całego kraju bez różnicy wyznania, narodowości, stanu lub majątku; z tego względu nie może ona być ani pod patronatem jakiegokolwiek wyznania, ani też na usługach stronnictw politycznych. IV. Nauczycielstwo całe, przejęte duchem obywatelskim i bezwzględnie sprawiedliwością, obowiązuje się dołożyć usilnych starań, aby mająca być niebawem uchwalona reforma wyboreza do Rady państwa, oparta na równym, powszechnym, bezpośrednim i tajnym głosowaniu, jak najrychlej została zastosowana i przeprowadzona także do Sejmu krajowego.

Następnie weszła na porządek dzienny kwestja ruska, którą referował po rusku i po polsku p. Własijczuk z Jaworowa. Referent przedstawił warunki, na których Rusini zgodziliby się należeć do stowarzyszenia. Żądają oni bezwzględnego równouprawnienia, do tego stopnia, aby nawet połowa wkładki była lokowaną w ruskich narodowych instytucjach finansowych! Ale referent nie zadowolnił się sprawami zawodowymi, ale wkroczywszy śmiało na pole polityczne, wyłuszczył całkowity ruski program narodowy, z żądaniem uniwersytetu we Lwowie i równej ilości mandatów do Sejmu i Rady państwa.

Co za związek miał ten referat z sprawami będącymi przedmiotem obrad zjazdu, trudno dociec. — mimo to rozwinęła się nad nim obszerna dyskusja, a w końcu uchwalono wybrać komitet złożony z 10 Rusinów i 10 Polaków, który ma rozstrzygnąć sprawę przystąpienia Rusinów do Związku.

Na posiedzenie przybyli między innymi posłowie dr. Leo, Stapiński, Petelenz, Jaworski i Doboszyński.

Dr. Leo powitał zebranych jako gospodarz miasta, podkreślając dobre chęci Sejmu w obec potrzeb nauczycieli.

P. Stapiński wystąpił z wiecową mową, w której przede wszystkim siebie reklamował. Twierdził także, że w Sejmie niema dobrej woli w obec nauczycielstwa, gdyż możnaby porobić „różne oszczędności“, a podnieść płace nauczycieli. Jakże by to były oszczędności, — nie próbował wyjaśnić....

P. Pałka z Bochni referował sprawę regulacji plac nauczycielskich żądając, aby nauczycielom przyznano płace najniższych trzech rang urzędników państwowych a to rangi XI, X i IX, z odpowiednimi emeryturami, oraz z zastrzeżeniem podwyższenia plac, o ile podniesiono by płace urzędników innych kategorii. Wszystkie w tej sprawie wnioski referenta zgromadzeni jednomyślnie przyjęli.

Następnie ogłosił przewodniczący wynik wyborów dokonanych na przedpołudniowych obradach. Wybrani zostali:

Prezes Nowak Stanisław; zarząd: 1. Bałaban Józ. (Lwów), 2. Baścik M. (Myślenice), 3. Borucki Aleks. (Wadowice) 4. Broszkiewicz Ant. (Nowy Sącz), 5. Gottwald Franc. (Rzeszów), 6. Kaszycki Jan (Grzegórzki), 7. Kostelecki K. (Tarnów), 8. Pałka St. (Bochnia), 9. Jakimowski Mar. (Stanisławów), 10. Kirczów P. (Kurniki), 11. Smulikowski J. (Lwów), 12. Tataara Jan (Wieliczka), 13. Weiss Bol. (Ropczyce), 13. Własijczuk Onufry, zast. prezesa (Jaworów), 15. Zajackowski Wacł. (Zwierzyniec). Z Krakowa: 1. Andruszkiewiczowa Eug. 2. Bieroński Winc. sekretarz, 3. Lilienthal Em., 4. Mikulski Ant. J. 5. Parczyński Józef, drugi zastępca prezesa, 6. Słeczowska Miecz., 7. Szczuciński Fr., Zaleski Stef.

Do krajowego sądu honorowego wybrani: Kolman Rom. (Bochnia), Maciołowski (Kraków), Pankowicz (Tarnów), Spławińska (Kraków), Własijczuk Onuf. (Jaworów), Zaleski (Kraków).

Do krajowej komisji rewizyjnej wybrani: Luśniak (Rzeszów), Michalski (Kraków), dr. Salomea Perlmutter (Lwów), Polakiewicz (Wieliczka), Rudnicki (Kraków).

W ciągu dalszych obrad uchwalono w kwestji zmiany statutu odnieść się do ognisk, by

swoje uwagi w tej mierze przesłały specjalnej komisji, która na przyszłym zjeździe delegatów wystąpi z ostatecznymi wnioskami. Potem dyr. Maciołowski wygłosił wyczerpujący referat na temat: krzywdy i błędy wynikające z mylnej interpretacji lub złego wykonywania ustaw i rozporządzeń szkolnych.

Przemawiało jeszcze kilku mówców, między nimi pos. dr. Wł. Jaworski, pos. Petelenz i inni, poczem przewodniczący zamknął obrady zjazdu dziękując uczestnikom za liczne przybycie

Co się tyczy dalszej akcji Związku, zjazd powziął następujące uchwały:

Wnieść memoriał do Sejnu o zmianę stosunków służbowych, zawodowych i zawiadomić o nim Radę szkolną krajową 2). Starać się o poparcie i głosy przychylnie prasy krajowej i zagranicznej. 3). Zawrzeć umowy z posłami i stronnictwami, które w całości przyjmą postulaty nauczycieli, aby popierali naszych kandydatów tj. nauczycieli do Sejmu z tytułu zawodu a bez warunku wstąpienia pod sztandar ich stronnictwa, gdyż celem obrony interesów szkolnictwa jak i nauczycielstwa powinny wejść do Sejmu przy najbliższych wyborach dzielne siły fachowe z pośród nauczycielstwa ludowego. 4). W razie nieuwzględnienia żądań zawartych w memoriale do Sejmu wysłać deputację z memoriałami: a) do parlamentu b) do ministerstwa, c) do tronu. 5). Ogólny opór bierny w wykonywaniu obowiązków zawodowych. 6). Opór czynny tj. strejk ogólny na razie usunąć z pod obrad. — Kiedy i których środków i dróg użyć należy, zależeć będzie od okoliczności uznania zarządu głównego i porozumień z kołami i ogniskami w kraju.

oooooooooooo

## Ze świata.

Maszyna do palenia cygar. Jednym z najnowszych wynalazków, o których donoszą pisma francuskie, jest maszyna do palenia cygar. Dzięki temu wynalazkowi, palacze, którym palenie szkodzi drażniąc gardło i oskrzela, będą mogli nie pozabawić się rozkoszowania wonnością cygar i ich smakiem, wachając dym cygarowy, którego kłęb maszyna wyrzuca z siebie co 30 sekund. Poza tem maszyna może oddawać poważne usługi fabrykantom cygar i ich nabywcom, pozwalając im bez palenia, oceniać jakość cygar. Wreszcie maszyna pozwala także ze ścisłością naukową określać składniki szkodliwe i nieszkodliwe, jakie zawierają w sobie poszczególne gatunki cygar.

Pop koniokrada. We wsi Nowo-Michajłowskiej w prowincji Kubańskiej, miejscowy pop został oddany pod sąd za kradzież konia. Szukano skradzionego konia i znaleziono we wsi u popa. Potem się wykryło, że pop był w blizkich stosunkach z przewodcą szajki „koniokradów“, który przyjeżdżał często nocować do popa, uzbrojony, razem ze swoją przyjaciółką też uzbrojona. Ta szajka zajmowała się od szeregu lat kradzieżą koni.

— Czy powieszony żyje? Pytanie to wywołuje się niedorzeczne. A jednak badania naukowe wykazały, że w pswnych wypadkach na pytanie to można dać odpowiedź przeczącą. Badacze tej kwestji zebrali garść faktów z ostatnich lat, które wobec często stosowanych u nas egzekucji nie są pozbawione pewnego interesu i aktualności.

W mieście Raab, na Węgrzech, przestępca skazany na śmierć przez powieszenie, wisiał na sznurku urzeszło jedenaście minut. Asystujący przy egzekucji lekarz stwierdził zupełny zanik działalności serca i oświadczył, że powieszony zmarł. Straconego umieszczono w furgonie i odwieziono do trupiarni. — Gdy posługacze wyjęli ciało i nieśli je do kliniki anatomicznej, „nieboszyk“ ożył i patrzył na wszystkich szeroko otwartymi i zdziwionymi oczyma. W dwadzieścia dwie godziny po egzekucji zmarł

Drugi wypadek zdarzył się w Bostonie. — Powieszony przestępca wisiał na sznurze od godziny 10 do godziny 10 m. 25. Gdy o godz. 10 i pół dokonano sekcji skazańca, okazało się, że serce bije, czyli że powieszony — żył jeszcze. O godzinie 12-ej serce biło z szybkością 45 razy na minutę. O godzinie 2-ej bić przestało.

Wobec takich naukowo stwierdzonych

# Magazyn obuwia

męskiego, damskiego i wielki wybór obuwia na sposób amerykański przy ul. Zwierzynieckiej, L. 4.

Pierwsza Spółka Krakowska Szewców utrzymuje na składzie obuwie, wykonane z największą elegancją według najnowszego fasonu. Przyjmując zamówienia na obuwie wszelkiego rodzaju i wykonuje takowe na czas oznaczony z największą dokładnością, ręcząc za ich trwałość, po cenach przystępnych. Posiadając dłuższe wykształcenie fachowe, zapewnia, że będzie jej staraniem z największą skrupulatnością zadość uczynić wszelkim wymaganiom P.T. Publiczności, która ją swem zaufaniem zaszczyca. — Polecając się łaskawym względem kreśli się za firmę. Walenty Karta

him wymaganiom P.T. Publiczności, która ją swem zaufaniem zaszczyca. — Polecając się łaskawym

względem kreśli się za firmę.

Walenty Karta



faktów nasuwa się pytanie: czy powieszni nie żyją jeszcze po chwili, w którym lekarze stwierdzają śmierć?

**Rozrywki króla Annamu.** Dzienniki paryskie podały z pism, nadesłanych z Sajgonu, bardzo ciekawe szczegóły o rozrywkach władcy Annamu, króla Than-Thai. To, co się dzieje w pałacu króla w Iolue, przypomina poniekąd czasy krwawego Nerona. Tak n. p. ulubioną rozrywką jego jest wbijanie szpilek w ciało kobiet które mu pomagają przy toalecie. Ale to tylko drobnostka. Rozrywka wyższej kategorii jest wbijanie kobietom haków żelaznych w uda i wieszanie ich na tych hakach u sufitu. Pewnego razu chciał król Than-Thai zgładzić dla rozrywki kilka młodych żon swoich i tylko strzał rewolwerowy dany przez księcia-prezydenta, powstrzymał go od tego czynu. Od tego czasu zamknął się w swoich komnatach i nie przyjmuje nikogo, ani prezydenta francuskiego, ani swoich ministrów. Podróżnik azyatycki Etienne Richet opowiada z powodu tych wieści, że przed kilku laty, kiedy był z wizytą u króla, ten przy pożegnaniu, chcąc gościowi sprawić przyjemność, szykował się do rostrzeliania niewolnic swoich i, pomimo gorących błagań, aby odstąpił od zamaru, zastrzelił ich sześć. Utrwalił zdanie, że król Than-Thai jest obłąkany.

## KRONIKA.

### KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

— **Kalendarzyk kościelny.** W niedzielę dn. 4 bm. 22-gą po Świątkach, Karola Boromeusza bisk. wyznawcy i Modesty; w poniedziałek 5 b. m. Zacharjasza proroka i Elżbiety, rodziców św. Jana; we wtorek 6 b. m. Feliksa męczennika i Leonarda wyznawcy

— **Kalendarzyk astronomiczny.** W niedzielę 4 bm. wschód słońca o godz. 6 minut 36; zachód o godz. 4 minut 12; długość dnia godzin 9 minut 36. — W poniedziałek 5 bm. wschód słońca o godz. 6 min 38, zachód o godz. 4 minut 40; długość dnia godzin 9 minut 32.

— **Kalendarzyk niedzielny.** W niedzielę dnia 4 listopada:

Teatr miejski: popołudniu „Ożenić się nie mogę“ i „Zrzedność i przekora“ — wiecz. „Wiśniowy sad“.

Teatr ludowy: popołudniu „Pani Majstrowa z Kleparza“ — wiecz. „Szukajcie dziecka!“

Uniwersytet ludowy: o godz. 6 wiecz. „Z podróży po dalekim Wschodzie“ — wygłosi profesor I. Morozewicz.

Sala Rady miejskiej: o godz. 4 popoł. Zgromadzenie przedwyborcze stronnictwa demokratycznego.

Stary Teatr: popołud. koncert muzyki wojskowej.

Pałac Spiski: Wystawa plastyczna. „Sokół“ — w małej sali uroczysty wieczorek rocznicy założenia Tow. im. Kilińskiego.

„Gwiazda“: wieczorek muzyczno-wokalny i przedstawienie amatorskie.

— **Nabożeństwo.** W kościele Marjackim w niedzielę odprawioną będzie uroczysta wotywa cechu kramarzy przy ołtarzu św. Karola Boromeusza.

— **Ruch przedwyborczy** rozwija się dość żywo. Dziś odbędzie się zebranie konserwatywne w sali rady miejskiej, na którym mówić będzie dr. Staniszewski. Jutro w niedzielę, stanie na publicznym zgromadzeniu p. Petelencz, kandydat liberalny.

W sali cechu rzeźników odbyło się pod przewodnictwem p. Kosobuckiego zebranie cechowe, na którym dr. Staniszewski stanął jako kandydat, przedstawiając w krótkości swój program ekonomiczny. Uchwalono jednomyślnie poparcie jego kandydatury.

Również Towarzystwo strzeleckie oświadczyło się za poparciem kandydatury swego prezesa dra Staniszewskiego. Wreszcie komitet stowarzyszenia gospodnio-szynkarskiego ogłasza odezwę za drem Staniszewskim.

Jak się dowiadujemy, w kołach konserwatywnych rozważano zrazu trzy kandydatury: dra Bujaka, p. Sarego i dra Staniszewskiego. Ponieważ dr. Bujak odrazu oświadczył, że kandydować nie będzie, próbowano forsować p. Sa-

rego, aby zaskarbić względy żydów dla stronnictwa. Dopiero energiczny opór rękodzielników skłonił przywódców konserwatywnych do poparcia dra Staniszewskiego, który długo się wzdrygał, zanim kandydaturę przyjął.

O ile wiemy, dr. Staniszewski wystąpi z programem raczej demokratycznym, — u obu zaś kandydatów, programową rolę odegra sprawa reformy sejmowej wyborczej...

— **Reforma szkół średnich.** We czwartek odbyło się pierwsze posiedzenie powołanej przez tow. nauczycieli szkół wyższych komisji dla reformy szkoły średniej. Komisja ta składała się ze stu blisko członków, wyłącznie profesorów uniwersytetu i nauczycieli szkół średnich. W najbliższej przyszłości ma komisja kooptować nowych członków z poważnych sfer naszej inteligencji. Posiedzenie zagał prof. dr. Twardowski ze Lwowa, poczem obecni wybrali przewodniczącym prof. dra Kazimierza Morawskiego, rektora Uniw. Jagiellońskiego. Następnie przeprowadzono podział komisji na sekcje, poświęcone poszczególnym kwestjom dydaktycznym i wychowawczym, oraz ustalono program prac, które mieć będą na celu założenie polskiej szkoły średniej nowego typu, oraz wypracowanie planu stopniowej reformy szkół istniejących.

— **Piękny dar.** Dr. Tomasz Wróbel ur. w r. 1822 we wsi Skomielnie czarnej w pow. myślenickim w Galicji, zamieszkały obecnie w Trzecinach w Królestwie Polskiem, przesłał w tych dniach na ręce Zarządu Głównego Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie 100 rubli na zakupno potrzebnych przyborów szkolnych dla szkółki w Skomielnie czarnej. Piękny ten dar świadczy o przywiązaniu byłego wychowanka Uniwersytetu Jagiellońskiego do swej wsi rodzinnej i o poczuciu obywatelskiem ofiarodawcy.

— **Z teatru miejskiego.** Niedzielne popołudniowe przedstawienie rozpoczyna teatr miejski w dn. 4 bm. — Fredrą. Złożą się na nie dwie komedje, wznowione na otwarciu sezonu: „Zrzedność i przekora“ oraz „Ożenić się nie mogę!“ Początek przedstawienia o godz. 3 pp.

— **Wieczór niedzielny** wypełni „Odwieczna baśń“ Przybyszewskiego po raz piąty, poczem poemat ten zejdzie na czas pewien z repertuaru. W poniedziałek dn. 5 bm. czwarte przedstawienie „Zimowej powieści“ Szekspira; poprzednie trzy wieczory „Zimowej powieści“ wypełniły audytorjum teatru — do ostatniego miejsca.

— **W stow. „Ethos“** (w Uniwersytecie sala I. 32) odbędzie się w niedzielę pogadanka p. B. Łączkowiec nad książką: Ellice Hopkins „Matki i synowie, czyli potęga kobiecości“. Początek o 4 po południu. Wstęp wolny dla wszystkich.

— **Resursa Urzędnicza** ogłasza program zebrań i zabaw na listopad i grudzień 1906 r.

Dnia 10-go listopada w sobotę o godz. 8-mej wieczorem Zebranie towarzyskie przy fortepianie Wstęp bezpłatny. Stroje spacerowe

Dnia 17-go listopada w sobotę o godz. 8-mej wieczorem Zebranie towarzyskie połączone z koncertem. Wstęp po 40 hal. Stroje spacerowe.

Dnia 24-go listopada w sobotę o godz. 8-mej wieczorem uroczysta zabawa z tańcami z okazji św. Katarzyny. Wstęp po 1 kor. Stroje dla pań wieczorowe dla panów balowe.

Dnia 1-go grudnia, w środę o godz. 6-tej wieczorem uroczystość św. Mikołaja. Wstęp dla członków po 50 hal. dla dzieci członków po 1 kor.

Uprasza się zgłaszać dzieci najpóźniej do 3 grudnia u sekretarza Dra A. Haimanna, w sekretaryacie Resursy w godzinach wieczornych (po 7-mej). Należytość za wstęp dzieci należy uiścić przy zgłoszeniu udziału dziecka.

Dnia 8-go grudnia w sobotę *publiczny raut z tombolą, na dochód Zakładu p. Żurowskiej dla opuszczonych dzieci.* Wstęp po 1 kor.

Dnia 24-go grudnia w poniedziałek o godz. 1-szej po południu wspólny oplatek. Udział dla członków po 1 kor. 50 hal. Lista zgłoszeń u kursora.

Dnia 31-go grudnia, w poniedziałek, zabawa z tańcami z okazji św. Sylwestra. Wstęp po 1 kor. Stroje dla pań wieczorowe dla panów balowe.

Odczyty zapowiedziane będą gazetami.

Nieczłonkowie Resursy mogą brać udział w zebraniach i zabawach Towarzystwa, tylko za piśmiennie wygotowanymi zaproszeniami, które wyda-

je Sekretarjat Resursy w godzinach wieczornych a to na życzenie dwóch członków Resursy.

**W razie zgłoszenia conajmniej 25** członków, rozpocznie się 15 bm. w Resursie Urzędniczej kurs lekcyi tańców, pod kierownictwem p. Leopolda Dolińskiego. Z lekcyi tych korzystają mogą jedynie dzieci członków.

Wpisy przyjmuje sekretarz Resursy.

— **Jubileusz 50-letniej pracy zawodowej.** Piękną uroczystość obchodziła we środę drukarnia Związkowa w Krakowie, bo 50-letni jubileusz pracy zawodowej na polu drukarstwa p. Andrzeja Szyjewskiego, jednego z założycieli i od lat 26 dyrektora tejże drukarni. W uroczystości, która odbyła się w salach Starego Teatru, wzięli udział wszyscy kierownicy drukarni krakowskich, właściciele drukarni w Podgórzu i Tarnobrzegu pp. Poturalski i Cwynar, zarządcy drukarni i wiele osób z zawodów pokrewnych. — Uroczystość rozpoczął przemówieniem imieniem gremium drukarzy krak. pan Wacław Anczyk i złożywszy jubilatowi życzenia, złożył na jego ręce jako dar honorowy księżkę Kasy Oszczędności opiewającą na sumę 1000 kor. W czasie uczyt imieniem drukarni „Nowej Ref.“ — która przez długi czas drukowaną była pod kierunkiem jubilata, przemawiał p. Lud. Górski, zaś p. Br. Kornecki przypominał zasługi jubilata około utworzenia drukarskich towarzystw zawodowych i wprowadzenia normalnego cennika, dając przez to do polepszenia bytu pracowników drukarskich. — Głęboko wzruszony jubilat, dziękował za okazane mu uznanie, zaznaczając, że ofiarowaną mu kwotę rozdzielił na instytucje publiczne, przeznaczając: dla stow. emerytalnego drukarzy krak. „Siła“ — 200 kor., na budowę własnego domu drukarzy — 100 kor., na Przymulisko weter. z 1863 r. — 200 kor., na Tow. Oświaty ludowej — 100 kor., na Tow. Szkoły Lud. — 100 kor., na Arcybractwo Miłosierdzia — 100 kor., na szpital Bonifratrów — 100 kor., na zakład osieroconych chłopców im ks. Siemaszki — 100 koron.

— **W niedzielę 4 bm.** odbędzie się w domu Tow. Techn. (Straszewskiego 28) w lokalu wystawy budowlanej o godzinie 11 przed południem zebranie przemysłowców, celem zwiedzenia lokalu wystawowego i omówienia organizacji Wystawy budowlanej.

— **W niedzielę 4 listopada** odbędzie się w Eleuterji (Rynek gł. 17, II p.) ciąg dalszy dyskusji na temat „Nie zabijaj“ odczytu wygłoszonego przez dra A. Wróblewskiego. Dyskusję zagał Szczęsny Turowski. Początek o godzinie 7 wieczór. Wstęp wolny dla wszystkich. Ważność tematu, o czem świadczy gorąca niedokończona dyskusja, powinna zachęcić wszystkich do jak najliczniejszego udziału.

— **Akad. Koło Związku Pomocy Narodowej**, odbyło w dniu 29 października walne zgromadzenie, na którym, po udzieleniu absolutorjum ustępującemu wydziałowi, wybrano nowy. W skład jego weszli p. p. Dziewanowski — prezes, Zd. Doberski — wiceprezes, H. Bańkowski — rachmistrz, Hen. Lisiecki — sekretarz, M. Doberski — skarbnik, jako wydziałowi pp. Jan Jurkowski, Ig. Nowicki, Wik. Supiński. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Tadeusz Zawadzki, Kons. Stecki, Wik. Schramm. — Z przedłożonego sprawozdania wynika, że działalność Koła za rok 1905.6, była o wiele intensywniejszą, niżeli lat ubiegłych. Za najwydatniejszą akcją Koła, uważać należy utworzenie i utrzymywanie stosunkowo znacznym kosztem pieniężnym w r. z. kursu dla maturalistów z Królestwa Polskiego. — Dochody Koła za czas od 7 lipca r. z. do 25 października r. b. wynoszą kwotę 11.354 kor. 21 hal., rozchody 11.085 kor. 98 hal. — Pozostałość kasowa 268 kor. 23 hal. —

— **Przedstawienia i zabawy.** Tow. im. Jana Kilińskiego, urządza w niedzielę dn. 4 bm. wieczór wokalno-muzyczny, w połączeniu z przedstawieniem, w górnej sali „Sokoła“. — Stow. „Gwiazda“ w tymże dniu urządza podobny wieczór w lokalu swoim przy ul. św. Krzyża 1. 3. Po przedstawieniu odbędzie się zabawa dla członków i gości wprowadzonych.

— **Z życia młodzieży.** Koło filolog. U. U. J. w Krakowie wybrało na rok 1906 — 07 prezesem Stanisława Piekarczyka, wiceprezesem Gustawa Przechodzkiego, sekretarzem Józefa Ziemińskiego, skarbnikiem S. Piotrowicza.

**Kompl. wyprawy Kuchenne** poleca głównie **W. Halski** Kraków Sukiennice

czysto niklowe najlepszej marki, Sphinx stalowe emaliowane, patentowane stalowe z obrączką emaliowane stalowe i emaliowane Prima najlepszej marki żelazne emaliowane marki Cieszyn Bazarowe najlepsze.



— **Kronika policyjna.** Policja aresztowała dwóch braci Słowiaków, 23 lat liczącego i mieniającego się redaktorem „Standaru” 16-letniego Marjana, ślusarza, ponieważ jeden z nich czy też obaj odbierali płacę emerytalną za matkę, Lucję, która już od półtora roku zmarła. Tym sposobem dopuszczali się brodni oszustwa na szkodę rządu.

Przed dwoma dniami aresztowano 23 lat liczącego Aleksija Potowowa z Potiomka, dezertera kozaka w ubramiu cywilnym.

— **Składki.** W administracji naszego dziennika złożyli państwo Gustawowie Kadenowie zamiast ubrania grobu 10 Kr. dla 86 letniej starszki. P. Marcin Jakubiak i p. Maryanna Jakubiak za pośrednictwem „Gazety Toruńskiej” złożyli po 11 Kr. 75 hal. na Zakład p. Zurowskiej.

0000000

**Repertuar teatru miejskiego.**

Poniedziałek „Zimowa powieść” dram. w 5 aktach W. Szekspira.

Wtorek „Wiśniowy sad” kom. w 4 aktach A. Czechowa.

Środa: „Marnotrawny ojciec” kom. w 4 akt. Shawa (popul.).

Czwartek: „Wiśniowy sad” kom. w 4 akt. A. Czechowa.

Piątek teatr zamknięty.

Sobota: „Zakochana” L'Amoureuse kom. w 3 akt. Jerzego de Porto-Riche (nowość).

Niedziela o godz. 3 po poł. „Odrodzenie” (Renaissance) kom. w 3 aktach Fr. Schönthana (ceny niższe do połowy). O godz. 7-mej „Po nad siły” sztuka w 2 częściach w 6 odsłonach Bjoernstjerna-Bjoernsona.

**Skład Fortepianów W. BARABASZ**

KRAKÓW, L. 39, I.P., LINIA A-B.  
(Dom Wgo Wl. Fischera)

**Kronika lwowska (kor. wł.)** Na środowym posiedzeniu uchwaliła rada miejska na wniosek dr. Adama w uznaniu czterdziestoletniej chlubnej działalności literackiej i obywatelskiej Elizy Orzeszkowej, przeznaczyć pewną przez magistrat oznaczyć się mającą, sumę na instytut pedagogiczny imienia jubilatki, zakładany w Warszawie. Nadto uchwalono nazwać jedną z ulic jej imieniem.

W sprawie pomnika Fr. Smolki obradował magistrat nad przedłożonym mu projektem i kosztorysem i zajął stanowisko zgodne z opinią komisji, która model pomnika gremialnie zwiedziła w pracowni artysty - rzeźbiarza p. Błotnickiego i całość uznała za doskonałą. Kosztorys pomnika wraz z kosztorysami planu sytuacyjnego opiewa na kwotę przeszło 52,000 koron. Wobec tego, że będzie to pomnik okazały, magistrat był zdania że umieszczenie go na Wysokim Zamku, przez pół roku nieuczyszczanym nie byłoby właściwym, taki bowiem pomnik znajdować się powinien w mieście, w środowisku ruchu. Do tego celu nadawałby się zdaniem magistratu, plac Smolki, po usunięciu ze skweru wielkiej a nieestetycznej studni. Nie narzucając atoli swego zdania, uchwalił magistrat sprawę przedłożyć Radzie miejskiej.

15,000 koron w gotówce i papierach wartościowych skradł onegdaj wieczorem Jędrzej Dacko u właściciela piekarni Stanisława Hessa i już w dwie godziny później przychwycił złodzieja na dworcu kolejowym, gdy chciał uciekać. Znalaziono przy nim wszystkie pieniądze a także kosztowny sznur pereł, które, jak się przyznał, skradł u jakiejś żydówki.

Z prośbą o wyszupasowanie do Kiszyniewa zgłosił się onegdaj w policji Nachum Weinstein 17-letni żydek z Kiszyniewa. Powraca on z Argentyny, a że we Lwowie nie mógł znaleźć zajęcia zgłosił o wyszupasowanie.

— **Czterdziestolecie lwowskiej Cytelni akademickiej.** Czterdziestoletni jubileusz swego istnienia obchodzić będzie dnia 4. bm. Cytelnia Akademicka we Lwowie. Towarzystwo to powstało w epoce popowstaniowej, w dobie gorączkowych dążeń do stworzenia nowych form społecznego życia. Instytucje społeczne, stowarzyszenia o barwie politycznej i naukowej wyrastały wtedy jak grzyby po deszczu;

ileż z nich już upadło lub zwiędło w samych początkach istnienia. Cytelnia Akademicka oparta zawsze o najszersze warstwy młodzieży akademickiej, pełnej zapału do pracy, szczerze przeżywała niejedną burzę. Nazwiska najwybitniejszych mężów w kraju łączą się z jej dziejami, a dziesięć pokoleń młodzieży galicyjskiej zapisywało się kolejno na kartach księgi członków. Pośród jej kierowników nie brak głośnych uczonych, jak: śp. Roman Piłat, prof. Finkel, Zuber; znakomitych mężów stanu, jak: były namiestnik Galicji Leon hr. Piński; mężów stanu jak: Albm Rayski, prezes klubu lewicy w sejmie galic., Głabiński, Starzyński, Małachowski.

Cytelnia Akademicka zajmowała zawsze i zajmuje teraz wśród towarzystw akademickich stanowisko przodujące, skupiając w sobie najlepszą część młodzieży, zajmuje też stanowisko naczelné przez liczne swoje kółka naukowe wytwarzające żywy ruch naukowy. Dziś Cytelnia Akademicka staje przed społeczeństwem jako Towarzystwo dojrzałe, poważne tradycją i siłą swych zasług. Dzień jubileuszowy zajmą uroczystości jak: poranek inauguracyjny w sali Rady Miejskiej, poświęcenie kamienia węgielnego pod budujący się Dom Akademicki, koncert i wieczorne zebranie. Wśród uczestników zjazdu znajdują się dziesiątki wybitnych posłów, profesorów, spodziewany jest też przyjazd Henryka Sienkiewicza, Zygmunta Młkowskiego, honorowych członków Towarzystwa.

— **Ubezpieczenie robotników.** Biuro korespondencyjne donosi z Wiednia: Jak się dowiadujemy, przepisy, dotyczące ubezpieczenia na starość robotników fabryk tytoniu zostały na podstawie najwyższego postanowienia prowizorycznie uregulowane w ten sposób, że robotnicy tego przedsiębiorstwa państwowego, przechodzący z dniem 1 stycznia roku 1907 w stan spoczynku, otrzymują znaczne podwyższenie, co do wymiaru emerytur; także w innym kierunku doznają robotnicy polepszenia swego położenia. Przedewszystkiem renty inwalidów zostają znacznie podwyższone. Dotąd we wszystkich pięciu kategoriach robotniczych t. zw. renty początkowe t. j. emerytura, należąca się po upływie 10 lat służby wynosiła 3 kor., a po 40 latach wynosiła, jako pełna renta 6 koron miesięcznie. Te renty obecnie dla pierwszej kategorii robotników będą wynosiły 27 względnie 54 kor., dla II kategorii 24 względnie 47 kor., dla III. kategorii 21 względnie 42 kor., dla IV kategorii 18 względnie 36 kor., dla V kategorii 15 względnie 30 kor. Prócz tego następuje o tyle polepszenie emerytur, że renta inwalidów, nie będzie — jak dotąd w stopniowaniu tylko po 10 latach — wymierzana, ale zostanie podwyższona za każdy czynny rok służby po 10 latach służby, a mianowicie o  $\frac{1}{30}$  renty początkowej, przyczem ostatni t. j. 40 rok służby już się liczy za pełny jeżeli przynajmniej sześć miesięcy czynnej służby minęło. W końcu w przyszłości otrzymywać odprawę w 3-krotnej wysokości miesięcznej płacy najwyższej mają tej kategorii robotnicy, którzy w prawdzie nie mają jeszcze 10 lat służby, ale przynajmniej 3 lata pozostawali w służbie i nie z własnej winy wskutek nieszczęśliwego wypadku stali się niezdolnymi do pracy, lub którzy przynajmniej 5 rok służby ukończyli i nie są zdolnymi do pracy. Postanowienia te są — jak już wspomniano prowizoryczne. Badania w sprawie definitywnego uregulowania emerytur robotników fabryk tytoniu na podstawie tak zw. systemu klas płac są w toku i prawdopodobnie wkrótce zostaną ukończone.

— **Łotrostwa żydowskie wśród wychodźców.** P. Namiestnik Galicji wydał okólnik do Starostów, dyrektorów policji, prezydentów miast Krakowa i Lwowa, w jaskrawem świetle przedstawiający „działalność” żydów jako agentów wychodźczych. Okólnik ten wykazuje ujemne strony wychodźstwa sezonowego do południowej Szwecji i nader przykre warunki w jakich znajdują się tam wychodźcy galicyjscy, a następnie wyświeśla postępowanie żydów agentów, werbujących wychodźców w tamte strony. Czytamy tam:

„Dochodzenia przeprowadzane w jesieni zeszłego roku z powodu skarg emigrantów wykazały, że najwięcej przykrości doznają robot-

nicy od dozorców Leiby i Abrahama Verständigów, z których pierwszy pochodzić ma z Nienadoki (prawdopodobnie (Nienadówki) w Galicji. Stwierdzono, że ci dwaj dozorczy czynnie znieważali, wyzykiwali i nęskali robotników, którzy podlegają zupełnie ich władzy, albowiem ci dozorczy ich zgodzili i wypłacają im zarobki. Zarobki te nie są jednak normalne, t. j. takie, jakie pobierają robotnicy miejscowi, lecz o wiele niższe. Zarząd fabryki nie wypłaca bowiem zarobków wprost robotnikom, lecz dozorcóm, którzy zachowują zarządowi fabryki pełne normalne zarobki, obcym zaś robotnikom przez siebie zgodzonym wypłacają znacznie niższe wynagrodzenie. Różnice stanowią dochód dozorców. Leibie Verständigowi udowodniono nadto, że robotnikom sobie podległym, a należącym do związku wojskowego nie pozwala wyjeżdżać na zebranie kontrolne i uczynić zadość innym obowiązkom z ustawy wojskowej tak, że robotnicy ci muszą obawiać się kar w razie powrotu do domu, przez co jeszcze bardziej dostają się w moc swego ciemiężyciela. Przy werbowaniu robotników ma być tym dwu dozorcóm pomocnym brat Leiby Verständig, Leisor Verständig, mieszkający w Bautzen w Saksonii, tudzież rozmaici agenci w Galicji, a między tymi rzekomo niejaki Adolf Femminger, Tomasz Schester i N. N. Goldmann w Rzeszowie. Robotnikom zgodzonym, których używa się częstokroć w najbardziej niebezpiecznych przedsiębiorstwach, daje się do zrozumienia, że są oni ubezpieczeni od wypadków. Tak jednak w rzeczywistości nie jest, szwedzkie bowiem towarzystwo ubezpieczeń od wypadków, w którym ich się ubezpiecza, w myśl szwedzkiej ustawy krajowej z dnia 5 lipca 1901 nie jest obowiązane wypłacać cudzoziemcom jakichkolwiek rent na wypadek uszkodzenia lub kalectwa. Takim robotnikom wypłaca Towarzystwo jedynie kosztą pogrzebu w kwocie 60 K.

Wobec tego, iż robotnicy nie otrzymują pełnych zarobków i nadto są narażeni na samowolne i srogi obchodzenie się, widzi się Ministerstwo spraw wewnętrznych zniewolonym przestrzedz robotników galicyjskich przed udawaniem się na roboty sezonowe do południowej Szwecji wogóle, a w szczególności przed przyjmowaniem pracy w fabrykach w Ifö i Bromölla i to za pośrednictwem osób wyżej wymienionych.”

Okólnik kończy się poleceniem do odnośnych władz, aby przestrzegły ludność przed emigracją sezonową do Szwecji południowej i aby z całą surowością wystąpiły przeciw o-wym agentom.

— **Z ruchu nauczycielskiego.** Z Głogowa piszą do nas: Dnia 21 października b. r. zjechało się nauczycielstwo z całego powiatu sądowego w Głogowie i ukonstytuowało „Ognisko” związane podczas tegorocznej konferencji okręgowej. Wszyscy uczestnicy jednogłośnie zgodzili się na to, że potrzeba takiej organizacji jest konieczną, że dążenie w szeregach nauczycielskich do solidarności jest sprawą piękną, że tylko drogą jedności potrafi nauczycielstwo wykazać, że opór przeciwko jego słusznym żądaniom pochodzi po największej części z nieznamomości naszych warunków pracy i bytu. Prezesem „Ogniska” w Głogowie obrano p. Mieczysław Misiewicza kier. szkoły w Głogowie, zastępcą p. Jana Rymara. Na wniosek p. Misiewicza uchwalono, aby co kwartał zjeżdżać się gremialnie do Głogowa. Na zgromadzeniach takich oprócz spraw dotyczących polepszenia bytu, ma się urządzać wykłady z dziedziny metodyki i pedagogiki. Uchwała ta zasługuje na uznanie, gdyż jest dobrą sposobnością do rozszerzania widnokręgu umysłowego, a nadto uczyni zgromadzenia miłymi i ożywionymi. Na pierwszym takim zjeździe wygłosi p. Zygmunt Drozdowicz referat na temat „o deklamacji w szkole ludowej”. W końcu zgromadzenie uchwaliło nie popierać programu żadnego stronnictwa politycznego w kraju, gdyż myślą przewodnią pracy nauczyciela ma być: Bóg i Ojczyzna!

**Ks. Jan Dzierżon.** 26 października r. b. zmarł we wsi Łobkowicach pod Kluczborkiem na Górnym Śląsku ks. Jan Dzierżan, znany w całym świecie reformator pszczelnictwa. Jemu też zawdzięcza pszczelnictwo obecny rozwój, przez zaprowadzenie t. zw. „Dzierżonów” — Są to

**GORSETY** najnowszycch krojów paryskich i brukselskich poleca  
Paryska Pracownia Gorsetów „Felicya” w Krakowie  
ULICA FLORYAŃSKA L. 2 (HOTEL DREZDEŃSKI).

Wszelkie zamówienia w zakres gorseciarski wchodzące wykonuje się w ciągu 8 godzin. — Przyjmuje wszelkie reperacje.  
Zlecenia z prowincyi skutecznie się odwrotną pocztą.



ule ramowe, w których ściany dają się wysuwać pozwalając tem samem na wybranie miodu bez uszkodzenia budowli i niszczenia rojów. Wynalazek ten znalazł zastosowanie w całym świecie, imię zaś Polaka, wynalazcy stało się wszędzie głośnie. Uniwersytet monachijski mianował go doktorem honorowym, rządy wszystkich niemal państw darzyły orderami, a instytucje naukowe zaliczyły w poczet swych członków. — Ś p. ks. Dzierżon pochodził z rodziny zamożnych kmieciów; zmarł licząc lat 96.

— **Zjazd śpiewaków, byłych członków czynnych Towarzystwa Muzycznego w Krakowie**, odbędzie się w dniach 18 i 19 listopada. Komitet zajmujący się zjazdem, uprasza wszystkich byłych członków chóru Towarzystwa, aby jak najprędzej nadesłali odpowiedź na przesłaną im odezwę. — Ci, którzy z powodu braku czasu nieotrzymali zawiadomienia, raczą zgłosić się niezwłocznie do kancelarii Towarzystwa (Kraków pl. Szecepański l. 1).

— **Pan Turski** były artysta sceny poznańskiej, utworzył nową trupę, która pod nazwą „teatr powszechny“, objeżdżać będzie Galicję. Początek przedstawień 10 listopada. Pierwsze odbędą się w Cieszynie w „domu polskim“.

— **Fabryka pierników w Jarosławiu** Stanisława Gurgula dawniej Czyńskiego, o której niedawnym pożarze donosiliśmy, będzie na nowo odbudowaną i do pierwotnego stanu doprowadzona. Jak nas informują, wyrób pierników i cukrów podjęto już na nowo, gdyż podczas pożaru dzięki szybkiej i skutecznej pomocy ze strony wojska, żandarmerji i energicznej akcji miejscowej straży pożarnej oraz personelu fabrycznego — zdołano uratować kilka budynków fabrycznych. Personal robotniczy oświadczył gotowość pracowania także w nocy, aby bieg normalny fabryki utrzymać aż do całkowitego odbudowania.

## TELEGRAMY

### Sprawa Kościoła we Francji.

**Paryż.** Minister Briand oświadczył w rozmowie z redaktorem Matina co następuje: Dnia 12 grudnia b. r. wydarzy się rzecz bardzo prosta: Kościół katolicki, który odrzucił dogadną dla siebie stawę, będzie się musiał poddać zwyczajnemu prawu. Ponieważ art. I. ust. o rozdziale Kościoła od państwa postanawia, iż republika ręczy za wolne wykonywanie kultu, także i kult katolicki będzie mógł być na równi z innymi kultami wykonywany. Państwo nie odmówi mu tego prawa i jak i w przeszłości, tak i nadal pozostawi mu budynki kościelne do dyspozycji. — Proboszczowie w kościołach będą mogli odprawiać msze i nabożeństwa, oraz wygłaszać kazania, jak zwykle, ale dozwolonym im będzie używanie kościołów tylko wówczas — gdy na wypadek utworzenia zjednoczeń wyznaniowych — mieliby zupełne prawo własności. Proboszczowie w kościołach będą przez państwo i gminy tylko cierpiące, podczas gdy mogli mieć zagwarantowane ustawą prawo do nich. To samo stanie się z budynkami, które są własnością Kościoła katolickiego. Kościoły w Lourdes, Sacre Coeur, na Monte Martre, na równi 2000 innych kościołów, będą własnością państwa, również majątek kościoła wynoszący 400

milionów franków, któryby przypadł zjednoczonym, postawiony będzie pod sekwestr. Dla wiernych nie się nie zmieni, dla duchownych wszystko.

Ustawa o rozdziale Kościoła od państwa, zawierająca wielkie przywileje dla Kościoła katolickiego, jednakże ten wolał wybrać ubóstwo, zamiast bogactw, słabość zamiast siły, zaś jedynym naszym błędem było, żeśmy odwrotnie rzeczy przyjęli.

### Przeciw reformie ustawy małżeńskiej.

**Wiedeń.** „Vaterland“ ogłasza list pasterski uczestników ostatniej konferencji biskupiej zwracający się przeciw dążeniom do reformy ustawy o małżeństwie i wzywa wiernych do kontrakeji.

### Sądy wojenne w Rosji.

**Kronsztad.** Przesądem wojennym marynarki odbyła się wczoraj rozprawa przeciw 26 marynarzom okrętu pancernego „Sława“ oskarżonym o bunt i odmówienie posłuszeństwa w d. 17 lipca br. przez to, że nie chcieli wysadzić na ląd dwóch kwatermistrzów za agitację. — Sąd skazał 25 oskarżonych na przydzielenie do oddziałów karnych zaś jednego uwolniono.

### Rozstrzelanie brzemiennej.

**Petersburg.** „Oko“ pisze, że przy odczytywaniu wyroku śmierci w Kronsztadzie na Tubilezowa, Mamajewową i Benedyktowową oraz żołnierzy: Własowa i Ipatowa, Benedyktowowa oświadczyła, że jest brzemienią. Jak wiadomo wszystkich skazanych stracono natychmiast po wyroku.

### Rosyjski Hakatyzm.

**Petersburg.** (Tel. wł. „Nowoje Wremja“ zamieszcza artykuł wstępny z powodu strejku szkolnego w Wielkopolsce i usiłuje wykazać że rząd rosyjski nie może iść dalej w ustępstwach (!) dla Polaków na polu szkolnictwa.

### Skandal na uczcie.

**Petersburg.** Dnia 1 bm. odbywał się bankiet b. wychowawców liceum aleksandrowskiego. Obecnych było wielu dygnitarzy. Szambelan Saburow wznosił toast za zdrowie byłych wychowawców, następnie profesorów liceum. wreszcie byłych posłów do Dumy państwowej Karejewa, Muroncewa i Pustoszkina. Grupa liceistów rzuciła się na Saburowa, zdarła mu oznaki korporacyjne i z okrzykami obelżywymi wyrzuciła z sali (!!)

### Ucieczka więźnia.

**Petersburg.** Z Akatujewa (Syberja) do nasza, że znany Gerszuń, uciekł z tamtejszego więzienia. Ukryto go w beczce używanej do przywozu wody.

Gerszuń należał do starszego pokolenia rewolucjonistów i przez długie lata był zamknięty w twierdzy szlisselburskiej.

**Petersburg.** Z powodu odbycia 29 z. m. wiecu studentów, Rada profesorów wystosowała do studentów odezwy z oświadczeniem, że wiec ten odbył się bez zezwolenia rektora, więc naruszono zasady o zgromadzeniach studenckich i gdyby się powtórzy Rada profesorów

musiałaby uniwersytet zamknąć. Na to komwent seniorów studenckich wysłał pismem o powiedz, że jak dotąd i nadal zezwolenie rektora na odbywanie zebrań będzie zbyteczne.

000000

### Strejk szkolny

**Poznań.** (Telegram wł.) Strejk szkolny rozszerza się ciągle i ogarnia już Prusy zachodnie i Śląsk górny (Zabrze. Strejkuje blisko 80 tysięcy dzieci. Nauczyciele usiłują przekonać opór groźbami. Rząd nie wie co ma robić. Zdaje się że główna represja polegać będzie na nakładaniu na rodziców nowych znacznych opłat na cele szkolne.

### Austria i Włochy.

**Rzym.** Agencja Stefaniego ogłasza następującą notę: Po objęciu swego urzędu, austriacki minister spraw zagranicznych, wymienił z włoskim ministrem spraw zagranicznych przyjazne oświadczenia. W oświadczeniach tych obaj ministrowie wyrażają silny zamiar postępowania w pełnem porozumieniu i dbania o utrzymanie nadal wybornych stosunków, łączących oba rządy.

### Z przemysłu rosyjskiego.

**Petersburg.** Z powodu obecnego braku materiału opłowego, odbyła się pod przewodnictwem ministra handlu, konferencja kół zawodowych. Konferencja przyszła do przekonania, że przemysł węglowy i naftowy w odpowiednich warunkach może zaspokoić wszelkie potrzeby, a obecne przesilenie jest następstwem niedostatecznego funkcjonowania kolei.

### Dr. Lueger.

**Wiedeń.** Stan zdrowia burmistrza dr. Luegera, był wczoraj zadowolniający. W ciągu dnia dowiadawali się o jego zdrowie: radca dworu Mikesz z kancelarii gabinetowej z polecenia cesarza, arcyksiążę Franciszek Ferdynand, prezydent gabinetu bar. Beck i wiele innych osobistości.

000000

### Burza.

**Cannes.** Gwałtowna burza szalała w porcie i wyrządziła wielkie szkody, także wśród mniejszych statków. Ruch kolejowy przerwany.

## NADESLANE

za które Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Wszędzie do nabycia

**Kalodont**

niezbędny krem na zęby czyni je czystszy, białymi i zdrowymi.

Szczawa

**Krondorfska**

uznana za najlepszą i naturalną.

# Piekarnia „SPORT“ BOLESŁAWA BROSZKIEWICZA

Z WARSZAWY W KRAKOWIE, (odznaczona Listem pochwalnym na Wystawie kucharskiej w Warszawie). — Produkuje pieczywo WARSZAWSKIE, KIJOWSKIE I WIENSKIE PSZYNNE — LUKSU

SOWE NA MLEKU, PIECZYWO ZYTNIE NA MAŚLE, ORAZ CHLEB WIEJSKI NA MLEKU CHLEB RAZOWY I GRAHAMA — FILIA PIEKARNI ULICA SŁAWKOWSKA HOTEL SASKI I ULICA FLORYANSKA L. 3. — WCHÓD PRZEZ SIEN OBOK SKŁADU WIN CIECHANSKIEGO

# Najwytworniejsze ubrania na zamówienia;

najświeższe, najmodniejsze, materiały krajowe, angielskie i francuskie.

Jedyny skład gotowych ubrań własnego wyrobu

# Związek kat. Krawców w Krakowie, ul. Floryańska 7-

tuż przy rynku

# Dr Nieć i Spółka

Kraków, Rynek główny Nr 25.

MAGAZYN TOWARÓW ORYENTALNYCH. WYROBY ORYGINALNE PERSKIE, TURKICKIE, INDYJSKIE, ARABSKIE, EGIPSKIE, ALGIERSKIE, CHIŃSKIE, JAPONSKIE, BOŚNIAKIE BULGARSKIE I KAUKASKIE





## Tymczasowe doniesienie.

W bieżącym miesiącu mamy zamiar wprowadzić na rynek nowy ulepszony palnik, pod nazwą

# Auerlicht 1907

Oficjalne obliczenia c. k. technologicznego Muzeum przemysłowego w Wiedniu wykazały:

**Siła światła**

**Spotrzebowanie gazu w godz.**

**81.8 świec**

**72 litry**

## Najlepszy, dotychczas nam znany wynik

przy normalnych przypuszczeniach.

Palnik zapewnia zatem odbiorcy istotną oszczędność gazu.

Wobec tej okoliczności postanowiliśmy ten zgłoszony do opatentowania palnik Auera po cenie

## tylko 5 koron

tym kupcom oddawać, którzy się zgłoszą również do odbioru naszych siatek żarowych, gdyż tylko w połączeniu z naszą siatką żarową można osiągnąć ten korzystny wynik.

2400 1

**Auer-Gesellschaft**  
Wien IV., Schleifmühlgasse 4.

## Kalosze

petersburskie i amerykańskie.  
**Pantofelki domowe**  
Smarowidło nieprzemakalne na obuwiu.

Podkładki gumowe pod obcasy.  
Podeszwy wkładkowe do bucików  
Włocowe, asbestowe, korkowe słonkowe itd.

polecają  
**Reim i Spółka, Kraków.**

Marka ochronna: „Kotwica“  
**Liniment. Capsici comp.**  
zastąpienie  
**Pain-Expelleru,**  
jest powszechnie znane jako wyśmienite, bole uszczelniające nacieranie; do nabycia we wszystkich aptekach po cenie 80 hal., Kr. 1.40 i 2 Kr.  
Przy kupnie tego powszechnie ulubionego środka domowego należy przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „kotwica“, wtenczas jest pewność, że się otrzymało wyrób oryginalny.  
**Apteka Dr. Richtera**  
pod „Złotym lwem“ w Pradze,  
ulica Elzbiety No. 5 nowy. Wysyłka codzienna.

Zakład techniczno-dentystyczny  
**W. Lipińskiego**  
poszukuje

## uczniów

do nauki.

2316 2

## Chroń twoją żonę.

Tę dla każdej rodziny nadzwyczajną ważną książkę wysyła za nadstaniem 90 h. w markach austr. P. H.  
Kaupa Berlin S. W. 291 Lindenstr. 50

**Całkiem darmo**

bez żadnej zapłaty



otrzyma ka...  
...gwia...  
...budzik  
...kolejowy  
...świecący w  
...zocy, lub  
...Roskopf  
...wartości K.  
...wraz z pię...  
...nym kalen...  
...arz. ścien...  
...ym z...  
...do 15 gru...  
...dina zamówi towarów na 30 koron.  
Zadajcie zatem natychmiast mego cennika zawiązającego 2000 rycin gratis i opłatnie.

**Max Böhnel**

Uhrmacher

Wien IV Margarethenstr. 27.

Telefon 3525 219 13



**Oryg. Amerykańskie  
biurka z żaluzjami**

szafy na akta z żaluzjami,  
biblioteki zestawialne oraz  
wszelkie amerykańskie urza...  
dzenia biurowe poleca

**Zygmunt Sauer**

w Krakowie. 2389 0

Wystawa: ulicy Floryańska 1  
I. p. „pod Murzynami“.

## Czekolada

mleczna Orzechowa

wyrób własny poleca

**Adam Piasecki**

Kraków, 2315

ul. Długa 10. ul. Floryańska 2,  
Hotel Drezdeński.

## Pierwszy Zakład

PLISOWANIA

przy ul. Niecałej l. 13 parter

przyjmuje

wszelkie roboty w zakres plisowania wchodzące, (fałdy gładkie, płaskie i desenie.) Sukien kloszowych wypożyczają się formę albo na życzenie przykrywa się je i szyje w zakładzie. 10 13

**MASZYNY DO SZYCIA SINGERA**

po cenach specjalnych

Nożne ozdobkowe k.

18, nożne Ringschiff

k. 74, nożne Central

Bobbin k. 85, z eleg.

pokrywą i 10 letnią

gwarancją. Cennik

za darmo. **Rowery**

2123 10

nowe.

Ze względu na spóźniony sezon zamiast k. 140 po kor. 90. Świeże piaseczki z gwarancją k. 6, 7, 8; węże kor. 4 i 6, świetne lampy acetylenowe kor. 3, 4, 5. Duży katalog o rowrach, motocyklach i częściach składowych za 40 hal. w znaczkach. Wysyłka za zaliczką przez skład fabryczny **A. WEISBERGA, Wiedeń** II Unt. Donaustr. 23a (firma polska)

## Sklep frontowy

przy najruchliwszej ulicy, oraz lokal składający się z czterech ubikacji, nadający się na piwiarnię kawiarnię lub restaurację od 1 stycznia 1907 do wynajęcia Wiadomość: u administratorki przy ulicy Słowiańskiej l. 2. II piętro. 2325 3

Najlepsze

i najtańsze

harmo-

nijki

2275 10

tylko we fabryce harmonijek  
**p. O. Lederhofer w Pradze**  
Jerusalemgasse 15, filia w  
Opawie. Cenniki darmo.

## Składu na książki

na dole położonego (1 izbę wielką lub 2 mniejsze) poszukuje

**D. E. FRIEDLEIN**

Ksi garnia. 2228 7

Mam zaszczyt zawiadomić Szanowną P. T. Publiczność, iż z dniem 11-go Sierpnia 1906 roku .....

# Przeniosłem i powiększyłem mój Magazyn Mebli na ul. Szpitalną 34, naprzeciw Teatru Miejskiego

Nowo powiększony Magazyn zaopatrzyłem w meble

od najskromniejszych do najwykwintniejszych, a mianowicie posiadam na składzie kompletne urządzenia pokoi sypialnych i jadalnych, salonów, buduarów, kancelaryjnych i t. p. -- Posiadam również na składzie dywany, chodniki, portyery, franki, kapy na łóżka, serwety na stoły, kołdry, koce, pledy, poduszki, pokrycia meblowe i t. p. Największy Skład blaszanych łóżek i mebli giętych.

Dziękując za dotychczasowe względy Szanownej P. T. Publiczności, polecam nadal moje usługi i pozostaję z wysokim poważaniem

# Szczepan Łojek w Krakowie, ul. Szpitalna Nr 34.



### Każda Kobieta

znajdzie u mnie korzyść i zarobek uboczny przez roboty ręczne. Pracę wysłała się do każdego miejsca. Prospekty z natchmiastowym wzorem za nadesłaniem 30 hal. marki.  
**Regine Beck,**  
 Wien XX, Brigittalaende 30.

### Za 22.000 Kamienica

Kraków, Kanonicza 1. 22.  
 Wiadomość: Dr. Dudlez, adwokat, ul. Straszewskiego 21.

2394

### Zakład kąpielowy

wody siarczano-solankowej w Podgórzu, został z powodu powiększenia zamknięty od 1-go listopada b. r. do marca 1907.

2395

Zostawiłem w wagonie 3-ej klasy książkę d. 15. paźdz. wysiadając na przystanku Rudawa rano o 9:53 przyjechawszy z Krakowa. Format książki in 8 o, brzegi złoczone, oprawa w czerwony półskórek. Znalezne wyplacę zaraz po otrzymaniu. Część książki zapisana, reszta czysta. Ern. Tüll, Kopce p. Krzeszowice

### Małżeństwo.

Moi rodzice, którzy byli wielkimi przemysłowcami i właścicielami dóbr, odumarli mnie przed 3-ma laty. Po dojrzeniu do pełnoletności, rozporządzam nieograniczenie moim majątkiem. Jestem chrześcijanką, posiadam 400 morgów ziemi i 170.000 koron posagu w gotówce. Pragnę łbym poślubić oficera, właściciela dóbr, urzędnika, kupca lub większego przemysłowca. Tylko w języku niemieckim pisane zgłoszenia z całkowitym adresem uprasza się pod „Edeleukend“ Esseg (Slawonien) postlagernd. Dykrecja rzeczą honoru.

2: 91

### Dla czego lubią

#### nasze kobiety

aptekarza Balassy mleko ogórkowe! Ponieważ już po 2-3 krotnym użyciu usuwa wyrzuty, piegi, plamy wątrobiane, wagi, a cerę przeistacza w białą, świeżą, m odzienną i piękną. — Powinno się zwracać uwagę na nazwisko „Balassa“, uwidoczniłone na każdej flasce. Cena flaszek 2 K. — Do tego prawdziwe angielskie mydło ogórkowe 1 K. puder ogórkowy 1.20 K. i crème ogórkowy 2 K. — Do nabycia w każdej aptece i w drogerji. Główny skład i wysyłka: Kornel Balassa, Budapest, Andrássystrasse 47, Reim i Sp, Kraków, i w każdej aptece i drogueryi, we Lwowie Szymon Hay, H. Rubel w Przemyślu M. Schwarz i A. Goldberg.

184

### ZUPEŁNA NOWOŚĆ!

#### Ważne dla Pań!

Naczynia emaliowane cloudy HERKULES cloudy są najtańsze i najtrwalsze w użyciu. Wyłączny skład fabryczny utrzymuje

### ALF. MENSIK

Nowo otworzony Handel żelaza w Krakowie, ul. Floryańska L. 34

(naprzeciw cukrowni L. wowskiej) tudzież po cenach nader przystępnych wszelkie przybory domowe i kuchenne. Naczynia „Sphinks“ Okucia budowlane i do mebli. Narzędzia do wszelkich gałęzi i rękodzi. Ia.

Specjalność: Kompletne wyprawy kuchenne.

Darmo wysyłam cennik derki na konie ciepłe nieprzemakalne gatunki od Koron 2,70 firma polska 21736

A. WEISSBERG Skład fabryczny wiedeński 11 Unt. Do naustr. 232

### Włosy na głowie.

Jedyny środek, który po krótkim lecz starannym użyciu wywołuje nowy porost lub przyrost włosów jest **Johna Craven-Burleigh środek na porost włosów** Każdemu, kto ma łysinę, lub słaby zarost daje pewną, **jedyną sposobność** ten sławny środek na porost włosów wypróbować — bez żadnych kosztów.

John Craven-Burleigh będąc poprzednio łysym, poznał w czasie swej podróży po Szwajcaryi pewnego uczynego człowieka, który go zapytał, czy chce napowrót uzyskać swoje włosy. Mimo że John Burleigh przyzwyczaił się od dawna do myśli pozostania łysym, potwierdził pytanie z ciekawości i otrzymał od uczynego receptę, którą mu tenże polecił natychmiast przyznać.



Przybywszy do Genewy, nie zaniechał tego wykonać i zaczął używać preparatu, nie wierząc jednak w skutek, po tylu daremnych poprzednich usiłowaniach z innymi środkami. I patrzcie! Już po trzech tygodniach zauważył nowy porost, a po dalszych 14 dniach głowa jego pokryła się całkowicie włosami. Polecił potem część tej pomady posłać dwóm swoim przyjaciółom, a i u nich pokazał się ten sam zadziwiający skutek. Od tego czasu sprzedaje John Craven-Burleigh ten środek dla dobra ludzkości, do czego od wynalazcy otrzymał upoważnienie i dzisiaj jest w posiadaniu niezliczonych i dobrowolnych listów dziękczynnych chwaleńców bezrzecznie dziękując tej pomady.

Ażeby zatem każdy mógł się przekonać o skuteczności tego środka, może być wysłana na życzenie próbka za darmo. Gdy się nas epäie przekonacie, że wasze włosy poczynają porastać, możecie sprowadzić sobie dalszą dozę po umiarkowanej cenie.

Proszę adresować wszystkie zapytania do **Wiliam Scott w Wiedniu**. Tenże wyśle każdemu, kto poda swój adres i załączy 20 hal. (na porto i opakowanie), oraz wymieni nazwę dziennika, próbkę tego środka gratis.

### William Scott

Wien 1881 Franz Josefs-Kai 19.

**PALARNIA KAWY** PRZEMYSŁA HRANOWSKA  
 M. JAWORNICKI Kraków, Rynek śl. 44.  
**„CONSERVATOR“** Ważne dla P. P. Gospodyń! Za darmo, jako premię, otrzymać każdy z P. T. Oddziałów, wysyłający się zrotem wyrażeniem (z marką ochronną) z zakupionych 12 1/2 kilogramów wyborowej kawy mierzalnej palonej kawy patentowej kawy ozdobnej, higienicznej, hermetycznej, higienicznej, samomierzącej BEZELI i oszczędzającej puszkę do przechowywania kawy. zniżką: 20%.

## Inseraty

do wszystkich gazet załatwia najlepiej i najtaniej

### Ekspedycya anonsów

## W. NIMHINA

Kraków, ul. Pędzichów 1. 23.

Wykaz gazet dla p. p. inserentów gratis i franco.

Kto sobie zdaje sprawę z tego, czem dzisiaj w świecie jest umiejętna reklama, ten nie zaniedba okazji inserowania swoich towarów zwłaszcza w porze obecnej. Wszelkich wyjaśnień udziela **EKSPEDYDYA NIMHINA**.

### + Poślijcie 50 centów +

w znaczkach poczt. Otrzymaacie 3 doskonałe higieniczne wzory, 6 wzorów 90 ct., 12 wzorów zł. 1.70, 25 wzorów zł. 3.50 wraz z najnowszym ilustrowanym cennikiem i sposobem użycia franc. i ameryk. artykułów gumowych od 45 ct. tuzin wzwyż. Skład wszelkich osobliwości, wielu nowości sporządzanie każdego artykułu gumowego. Najtańsze i dyskret. źródło zakupu tylko na listowne zamówienia. Dyskretna wysyłka. 1818 0

**H. AUER** Skład fabryczny towarów gumowych Wien IX/2, Nussdorferstrasse 3-23.

## Zegar wachadłowy z biciem wieżowym



z pięknie politurowaną z drzewa orzechowego skrzynką 72 cm. długości z przyjemnym biciem wieżowym, wydzwaniający każde pół i całe godziny K. 11.— Ten sam zegar z biciem sprężynowym K. 10. Ten sam z muzyką, gra za każdą godzinę najpiękniejsze tańce i marsze K. 14. Opakowanie i skrzynka 80 hal. Te zegary z powodu wspaniałego wykonania stanowią elegancki mebel. Budzik z muzyką, gra zamiast dzwonic w czworobocznym kloszu K. 12. Budziki z tarczą w neocy świecąca K. 3.40. Niklowy Roskopf K. 4. Remontoir męski lub damski srebrny K. 10. Do każdego zegarka 3 letnia pisemna gwarancya. Wysyłka za zaliczkę

### Józef Spiering, Wien I., Postgasse Nr. 2. 26

I lustrowany cennik zegarków, łańcuszków i pierścieni gratis i franco. 2393 12



**Przedziwy złoty double Roskopf Savonnet Remontoir kotwiczny** z przepysz. precyzyjnym werk. kotwicznym, podwójnie kryty, 3 bardzo silne koperty ze złota double, ze sprężyną. Złoto double jest metalem podobnym do złota, które tego podobieństwa nigdy nie traci. Te zegarki są z powodu wspaniałego wykonania ogólnie podziwiane, i od prawdziwych złotych nie do odróżnienia.

Cena zł. 5.— 2395 12

Zegarek damski, double podwójnie kryty zł. zł. 6. Męski łańcuszek double podwójny zł. 1.50. Łańcuszek double na łańcuszek 160 cm. długości zł. 4. Do każdego zegarka 3 letnia pisemna gwarancya przy wysyłce za zaliczkę. Ilustr. cennik zegarków, łańcuszków, pierścionków gratis i franco

Józef Spiering, Wien I., Postgasse 2. 26

Z najwyższego polecenia Jego C. i k. Apostolskiej Mości.

## XXV. C. K. Loteryja państwowa

na dobroczynne cele wojskowe. Ta loteryja pieniężna, jedyna w Austrii prawnie dozwolona obejmuje 18.389 wygranych w gotówce na ogólna cyfrę 512.880 Koron. Główna wygrana 200.000 Koron w gotówce. Ciągnięcie nastąpi nieodwołalnie 20-go grudnia 1906 roku. Los kosztuje 4 korony. Losy są do nabycia w oddziale loteryj państw. Wien III., Vordere Zollamtstr. 7, w kolekturach loteryjnych, trafikach, w urzęd. podatk. telegr. i kolejowych w kantorach wymiany itd. Listy ciągnięcia dla nabywców gratis. Losy przysyła się na żądanie bez opłaty porta. 2405 10 Dyrekcyja c. k. Loteryj (Oddział Loteryj państw)

### Za mąż

pragnie wyjść samotna młoda panienka, 22 lat, z majątkiem 40.000 Mk. za człowieka z charakterem, do 35 lat. Tylko dla poważnych reflektantów. Blizsze wyjaśnienia pod „Harmonie“ Berlin, Postamt, Lichtenbergerstr. (Anonimy wyłączają się.) 2347 5

Potrzebny jest zaraz **chłopiec do praktyki** do handlu towarów korzennych, delikatesów i win **Ignacego Wysockiego, Radomysł Wielki.** 2258 5

### Akademik

mogący poświęcić pewien czas pracy w kierunku społeczno-narodowym za umiarkowanym wynagrodzeniem, zechce się zgłosić pod literami W. P. do admin. „Głosu Narodu.“ Oferty opieczetowane z podaniem ilości wolnego czasu i warunków. 2402 3

### Dla Pań!

Opaski i wkładki menstruacyjne różnych systemów, pasy brzuszne, kompletne wyprawy dla położnic (sprzedaż wyłączna). Wysyłki na prowincję odwrotnie. Skład Apteczny mag. farm.

**J. Klemensiewiczowej w Krakowie, Karmelica Nr. 15.**

Ważne dla wyjeżdżających do Brazylii

## Słownik portugalsko-polski

opracowany pod redakcją F. B. Zdanowskiego, wyszedł z druku

Księgo sprzedawca: 22.000 portugalskich wspaniałych wydawnictw w F. B. Zdanowskiego, ul. c. k. Karol Wiktorska Teodorczak w Krakowie, Zielone 7, oraz we wszystkich księgarskich

Cena egzemplarza: w składcej oprawie 7 kor. — 2 rb. 85 kop. w skórzanej oprawie 8 kor. — 3 rb. 20 kop. 7 kop. — 8 kor. 8 kop. — 8 kor. 10 kop.

### Realności i parcele do sprzedania

w Podgórzu: przy ul. Krzemionki 1. 18 dom 1. piętrowy z suterenkami, za 26.000 kor., dług Kasy Oszczędn. 10.000 k. w Dębniakach: przy ul. Ogrodowej 1. 111 dom 1. piętrowy z ogródkiem, za 22.000 k. w Krakowie 2 parcele narożne, południowe, przy ul. Miodowej o powierzchni 300 i 260 sążni kwadr. Wiadomość: ul. Batorego 20, parter. 2393

### BILARD

używany, w dobrym stanie, niedrogi, kupię. Ant. Wojcik, Krościenko nad Dunajcem. 2401



Niezbędna nowość!



Niezbędna nowość!

Fabryka: Alte K. K. Feldapotheke Wien I.

Do ścierania mekraj, ścierka

# Wosk podłogowy

Parquet-Rose oszczędza czyszczenia podłogi, utrzymuje i wzmacnia połysk, chroni od kurzu i w użyciu jest najtańszym woskiem do podłóg.

Zaprowadzony w najwyższych domach, zakładach, sanatoriach, pierwszorzędnym hotelach etc. etc.

### CENY:

1 doza 1/4 kg. Kor. 0,85 | 1 doza 1 kg. Kor. 2,50  
1 " " " 1,35 | 1 " " 2 1/2 " " 5,50  
1 " " " 1 doza 5 kg. Kor. 11.— 2197 10

Składy w Krakowie: Reim i Sp. Rynek I. 37, Fr. Leuert, Fr. Zopoth i Sp. ul. Siena I. 12, Roman Drohner. Skład w Tarnowie: Drog. Wład. Brach. Składy w Przemyślu: Mayer Os. Gans, Wojciechowski, J. Martynowicz.

## Północno Niem. Lloyd w Bremie,

(Norddeutscher Lloyd)

Generalna Agentura dla Galicji

we Lwowie, ul. Grodecka 93.



Regularna bezpośrednia komunikacja przewozowa z Bremen, pospiesznymi i pocztowymi parostatkami.

DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI:

(Nowego Jorku, Baltimore, Galveston) Brazylji, Argentyny (Buenos Aires), Australji, Japonji etc.

Bilety kolejowe do każdej stacji Północnej Ameryki.

Wszelkich wyjaśnień w sprawach podróży, udziela i bilety sprzedaje:

Generalna Agentura Półn. niem. Lloydu we Lwowie, ul. Grodecka 93.

Koresp. w język ch: polskim, ruskim, niemieckim.

# Bank Ziemski

w Krakowie ul. św. Marka L. 7 l. p.

Porządkuje stosunki majątkowe, reguluje hipoteki posiadłości ziemskich, pośredniczy w kupnie i sprzedaży majątków ziemskich, wyrabia pożyczki hipoteczne, ułatwia włościanom nabycie ziemi pod najprzystępniejszymi warunkami, pośredniczy w tworzeniu włości rentowych, przeprowadza parcelacje. Przyjmuje wkładki oszczędności począwszy od 1.000 koron wyżej za 4 i pół proc. oprocentowaniem. 1973 2 18

## Stanisław Miś

krawiec

Krakowie, przy ulicy Brackiej l. 6 (parter), poleca na sezon

### !Kostiumy spacerowe!!

kiety, paletoty, saki wierzchy na futra, peleryny damskie i męskie (specjalne z welouru) i t. d. 2191 10

### ZAKŁAD POGRZEBOWY

## JOZEFY NOWIŃSKIEJ

Kraków, ulica Mikołajska 14, tel. 248

posiada na składzie wielki wybór trumien metalowych, dębowych, tapetowanych i z miękkiego drzewa — oraz wieńców sztucznych, metalowych i szarf.

Zakład zaopatrzony jest w nowe wspaniałe dekoracje, wysła służbę do pogrzebów, w bogatych liberyach stylowych, urządzenia pogrzeby od najwykwintniejszych do najskromniejszych ze znaną sumiennością i punktualnością, czyniąc wszelkie możliwe ustępstwa. Podejmuje się sprowadzania i przewozu zwłok ze wszystkich i do wszystkich państw Europy. — Posiada do dyspozycji groby muryrowane, pomniki, krzyże etc. 1622 44

## Wielki krach!

Nowy Jork i Londyn nie oszczędziły i stałego ładu i wielka fabryka wyrobów srebrnych widziała się zmuszoną wysprzedać cały swój zapas za małym tylko wynagrodzeniem za pracę. Jestem upelnomocniony to uskutecznić. Wysyłam zatem każdemu za zwrotem 6 zł. 90 ct. następujące przedmioty:  
6 sztuk noży stołowych z prądź, angielską klingą.  
6 widelców z jednego kawałka ameryk. pat. srebra  
6 łyżek z ameryk. patent. srebra  
12 łyżeczek z ameryk. patent. srebra  
1 chochla z ameryk. patent. srebra  
1 chochelka z ameryk. patent. srebra  
6 angielskich spodków Victoria  
2 wspaniałe świeczniki  
1 sitko  
1 rozsyrywacz cukru

42 przedmioty tylko za zł. 6.90

To 42 przedmioty kosztowały dawniej 40 zł. a obecnie można je mieć za tę niską cenę zł. 6.90. Amerykańskie patentowane srebro jest na wskroś białym m. talcem, który barwę srebra 25 lat pod gwarancją zachowuje. Najlepszym dowodem, że to ogłoszenie nie jest żądaniem oszukaństwa, zobowiązuje się niniejszym publicznie, zwrócić każdemu pieniądze bez nudości, komu towar się nie podoba. Niechaj więc nikt nie opuści sposobności nabycia tego wspaniałego garnituru, który szczególnie nadaje się na

### podarki weselne i okolicznościowe

jak niemniej dla każd-go domostwa.

Dostać można tylko pod adresem:

## A. Hirschberg

Dom eksportowy ameryk. patentowych towarów srebrnych. Wiedeń, II. Rembrandstrasse 19/G.

Wysyłka na prowincję za gotówkę lub za zaliczką.

Proszek do czyszczenia 10 ct.

Tylko marka ochronna obok stojąca, zapewnia prawdziwość.

Wyciąg z pism uznania:

Z nadesłanego towaru bardzo jestem zadowolona. Krystonopól, Galicja. Siostra Joanna, przeł. Towarz. N. P. Maryi.

Kraków, 21 maja 1899. Posyłkę Pańską otrzymałam i jestem z niej tak zadowolona, że посыłam dalsze zamówienie. Księżna Amalia Czertwertyńska.

Trzy razy już sprowadzałem od Pana garnitury po 42 K. i byłem każdym razem zupełnie zadowolony, proszę mi zatem i tym przysłać jeszcze jeden garnitur. Jerzy br. Dania Borkowski, c. i k. szambelan Zakopane 12. 2. 19 6. 2254 5

Członek związku dostawców c. i k. armii c. i k. marynarki i c. k. obrony krajow.

## Na sezon!

Kamizelki, płaszcze, ubrania, płaszcze deszczowe i suknie damskie wszelkich gatunków, przyjmuje się w całości, z podszewką i watowaniem, do farbowania i chemicznego czyszczenia maszynowego; doskonale jak nowe dostarcza się wyprasowane, nadające się znakomicie do noszenia

System Flussa! **Specjalność:** System Flussa!

Farbiarnia jedwabiu i piór strusich.

Szybka dostawa! Przepyszne wykonanie! Ceny niskie! C. k. Dostawca Dworu. **Zygmunt Fluss**, C. k. Dostawca Dworu.

Artystyczna farbiarnia i chemiczny zakład czyszczenia.

Własne składy fabryczne w Krakowie tylko ul. Krzyża l. 7. Fabryka Brünn Zeile Nr. 38—40, Zlecenia z prowincji wykonuje szybko. 1934

### ZMIANA LOKALU.

Magazynu mebli i Zakład tapicersko-dekoracyjny pod firmą

## Stanisław Stachowski

w KRAKOWIE przy ulicy Sławkowskiej l. 1.

przeniesiony został

z dniem 1. października 1906 r.

do nowo urząd. lokalu przy ul. Sławkowskiej l. 6 VIS a VIS „HOTELU SASKIEGO“ 1144 10

i poleca swój obficie zaopatrzony magazyn w meble wszelkiego rodzaju, portyery, franki, dywany, chodniki, łóżka blaszane i mosiężne materace, kołdry, koce poduszki, serwety, kapy, stopy do okien. Podejmuje się również wszelkich robót w zakres tapicerstwa wchodzących.

### ZMIANA LOKALU.

Najlepszą niezapalną

## naftę cesarską

świecąca się w każdej lampie z rafinerji A. Skrzyńskiego w Libuszy, oraz

Spirytus denaturowany 95° do lamp i maszyny po 48 hal. za litr

## CZESŁAW SMIECHOWSKI

Mały Rynek, obok apteki pod Barankiem.

ABONAMENT! Od 5 litrów wwyż odstawa do domu. Wysyłka na prowincję w całych i pół beczkach! — Proszę żądać kuponu! 2149 12

### Najlepsze i najtańsze źródło zakupna!

Do taskawej wiadomości! Od moich instrumentów muzycznych niema żadnego cła, ponieważ są wszystkie wyrobem krajowym. Gwarancya. Wymiana dozwolona, lub zwrot pieniędzy.



Polecam najlepsze ręczne harmonie Nr. 306 0 klawiszy 2 rejestry 10 tonów, wielkość 31 razy 15 1/2 cm. K. 350 Nr. 307 10 klawiszy, 3 rejestry, 70 tonów wielkość 31 razy 15 1/2 cm. K. 750. Nr. 663 „Volksfreund Akkordeon“ 10 klawiszy 2 rejestry, 50 tonów, podwójne bismienie 3 trabki wielkość 31 razy 15 cm. K. 7. Szkoła samouczenia się do każdej harmonii darmo. Gwarancya za porządne i dobre wykonanie. Wysyłka za zaliczą przez **Hanns Konrad** dom wysyłkowy instrumentów muzycznych w **Brüx Nr. 951** (Czechy) Cennik z przeszło 10 0 ryzinami na żądanie każdemu gratis i franko 2126 10

## Zakład komisowy H. Telesznickiej

w KRAKOWIE

przy ulicy Szewskiej l. 10. l. p. Poleca: kompletne urządzenia salonów, sypialni, jadalni stylów, serwis dorcel. sukki składający się ze 134 szt., kantorek i sekretarka (ant.), dywany perskie i zwyczaj., pianino fortepian, biblioteki, biura, obrazy Matejki i Kossaka, biżuterja, srebro kandelabry, lampy i różne sprzęty mah. i zwykłe. Ołtarz i Tabernaculum złoczone. Wiele obrazów olej. Fisharmonia 4 głos: fir. Schiedemayer Stuttgart. Powyższe przedmioty przyjmuje się w komis.

### ZMIANA LOKALU.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szan. PT. Publiczność, że

..... Zakład .....

### Zegarmistrzowski

istniejący od r. 1883 pod firmą **A. Holik** w KRAKOWIE Szewska L. 2

został przeniesiony pod L. przy ul. Sławkowskiej

Poleca swój Skład zegarków genewskich i zegarów z pierwszorzędnymi fabrykami zagranicznymi z poręczeniem 3-letnim. Utrzymuje na składzie wyroby ze złota i srebra po cenach umiarkowanych. Z poważaniem **A. HOLIK**.

### ZMIANA LOKALU.

### Wina węgierskie

przeważnie z własnych winnic, więc z pierwszej ręki, doskonale, czyste,

### Wina francuskie

białe i czerwone, wyborowe, **Madeyra i Malaga** odleżale z najlepszych źródeł sprowadzane, oraz likiery zagraniczne w magazynie 2327 0

### JULIUSZA GROSEGO

w Krakowie, Rynek gl. 34.

NAJLEPSZE HYGIENICZNE PARYSKIE

### TOWARY GOMOWE

DO CELOW SANITARNYCH — POLECAJĄ

Reim i Spółka

Kraków, Rynek Główny Linia A-B. CENNIK ORNO. WYSYŁKA DYSKRETNE

### Dobrowolna licytacja

wystawy plastycznej

wraz z kompletnym urządzeniem i łożami, jako przedsięwzięcie dobre dla rentująca odbędzie się dnia **6 listopada b. r.** o godz. 12 w południe w Pałacu Spiskim, Kraków Rynek gl. 34. Cena wywołania 2.000 Kor. Przedsięwzięcie aż do dnia licytacji może być sprzedane z wolnej ręki. 2340



**Wszystkim** P. T. przejeżdżnym i stale zamieszkałym w Krakowie polecam moją -----  
**Piekarnię założoną przed 30 laty** 9580  
**W Długoszewski ulica św. Tomasza I. 5.**

**Piwa Browaru Tenczyńskiego**  
 otrzymany na wystawie spożywczo-hygienicznej w r. 1904, w Pilźnie czeskim, - najwyższe odznaczenie: złoty medal.

**Browar Akcyjny w Tencznku**

poleca znane ze swej dobroci piwa:  
**Piwo marcowe, jasne, à la Pilzneńskie.**  
**Bawar Tenczyński, à la Spatenbräu.**  
**Porter Tenczyński - kuracyjny.**  
 Sprzedaż na beczki i fiaszki.  
 Zamówienia przyjmują następujące składy:  
**w Krakowie:**  
 Antoni Tylko, ul. św. Tomasza 11 (Katel Saski).  
**we Lwowie:**  
 Bronisław Illukiewicz, ul. Podzamcze 8.  
**w Czerniowcach:**  
 Józef Dawid, Schlangengasse 12.  
 Zarządy propinacyjne w Zakopanem i Szczawnicy.  
 oraz

**Zarząd Browaru Akcyjnego w Tenczynku.**

**Nowe podwójnie czyszczone pierze z Czech.** Wysyłamy bez kosztów do każdej stacji z zaliczką lub poprzedniemi nadesłaniem kwoty w nadzwyczaj użytecznym, nowem opakowaniu (to za darmo), uczciwy, dobry towar, darte i niedarte według życzynia; 10 funtów szarego, puszystego pierza poduszkowego K. 9.20, 10.- 12.- do K. 14.- 10 funtów lepszego, białego gesego pierza K. 16.-, 18.-, 20.-, 24.-, 30.- do 40 Kor. 10 funtów dartego półpuchowego w najlepszych gatunkach K. 20.-, 24.-, 30.-, 40.- do 52 Kor. 1 funt puchu szarego K. 3.40 do K. 4.-, 1 funt puchu białego K. 4.-, 6.- do K. 6.-, 1 funt najpiękniejszego puchu (z pierś) najlepszego gatunku K. 7.- do K. 8.-.  
 Gotowe łózka: 1 pierzyna i 2 poduszki w wielkich czerwonych wyspach od K. 14.-, 16.-, 18.-, 20.- do 80 K. Przesyłki powyżej 10 funtów będą dostarczane franko tylko przy zamawianiu puchu. Jak najskrupulatniejsza obsługa zagwarantowana: **A. Fleischl & Syn** przedtem **Antoni Fleischl**, skład pierza **Neuern** Nr. 79 (Czechy). Wymiana lub zwrot za opłatą porta dozwolona. Cenniki grat. Wzory za nadesłaniem 40 halerzy w markach. 227 64



**Towarz. Akcyjne**

dla Handlu Transportu  
 (J. B. Schmarda, Rotter & Perschitz)  
 Filia: we Lwowie, ulica 3 Maja Nr. 11  
 pod protektorem Sigi Pomocy Przemysłowej Kraj. Związku Przemysłowego

pośredniczy w eksporcie kraj. produktów i wyrobów przemysłowych. - Utrzymuje rnych zbiorowych ładunków z Wiednia, Budapesztu, Tryestu i t. d. Na żądanie oferty i bliższe wskazówki. 1344 12



**Obrazy olejne i rodzajowe**  
 po cenach bardzo niskich. - E. LEICHT, Kraków ulica Pijarska, przy bramie Floryańskiej, poleca wielki wybór ram własnego wyrobu. - Najstarsza firma w tym zawodzie założona w 1866 r.

**POLECA**  
 rozmaite wyborowe gatunki **KAWY** palonej na nowszym i najlepszym sposobem za pomocą gorącego powietrza po cenach najprzystępniejszych. 1881 0

**Pierwsza Krakowska elektro-mechaniczna PALARNIA KAWY**



**M. JAWORDICKI**  
**KRAKÓW**  
 Rynek gł. 44.

Pocztą, tej kolei i stacya Unterthemenau Roczný zbył przeszło 5000 wagonów.

**Unterthemenaukska Fabryka wyrobów glinianych księcia Jana von Siechtenstein Unterthemenau przy Lundenburgu**

Poleca:  
 Płyty klinkierowe różnych gatunków i wytrzymałości na trolejy, dla dorobów kolej, nleczarni, stajni, podworców i t. d., dalej płyty mozaikowe w tysiącznych wzorach, od najskromniejszych do najbogatszych (Produkcya roczna 15 milionów płyt) dla kościołów, szkół, fabryk etc., podwójnie giądzone rury kamionkowe, wkłady do kominków, rury remizowe, cegły klinkerową (prasowaną na sucho o najwyższej wytrzymałości do budowy filarów, prasowaną na wilgotno do budowy kanałów) płyty ściennie i do fasad, cegły giądzone do fasad, dachówek we wszystkich gatunkach czerwona i glazurowana, rury do drenowania, kafe do palenisk.

Ilustrowane cenniki gratis i franko. - Liczb zajętych robotników 700. -

**OSTRZEGAM** każdego ktokolwiekby potrzebował palta i ubrania, ażeby się nie dał uwieść na oko elegancko wyglądającym na wystawach mazazyńskich ubrań gotowym, które ani krojem ani odrobieniem nie mogą się równać z ubrańiami z mojej pracowni; w cenie różnicy nie ma. A zatem Łaskawi Panowie! zamawiajcie palta i ubrania u **ZYGMUNTA CHILI, krawca w Krakowie ul. Wielopole 1, 3. obok głównej poczty.** - Wypożyczaj się fraki i angiezy. - Wszelkie zamówienia na prowincyę uskuteczaj się możliwie jak najprędzej.

**Porebski & Zimler**  
 Kraków, Rynek Ł. 8.  
 polecają  
**Paski Żaboły Krawaty Kołnierze Boa strusie Kołnierze futrzane Cachuer**

**Szanowna P. T. Publiczności!**  
**KAŻDY** chcący nabyć prawdziwe **Korczyńskie wyroby tkackie** upraszam zwrócić się z zaufaniem do **Tkalni Płócien Józefa Jórasza** »pod opieką Najsw. Rodziny« w **Korczyniu, obok Krosna (Galicja)**  
 Próbkę na żądanie gratis i franko. Ufam, że kto raz u mnie nabydzie wyroby tkackie, pozostanie stałym odbiorcą. 2320-3  
**Pudle młode** 7-miotygodniowe, czarne, rasowe, są do sprzedania. Wiadomość: Szlak Nr. 7, II. piętro, drzwi Nr. 53. 2843

**Kredyt osobisty dla Urzędników, Oficerów, Nauczycieli etc.** Samoistne Stowarzysz. Oszczędności i Zaliczkowe Związku Urzędników udzielają na przystępnych warunkach także na długoletni spłaty pożyczek osobistych. Agencja wykluczeni. - Adresów Towarzystw udziela się bezpłatnie Zentrallleitung des Beamten Vereines, Wien, Wipplingerstrasse 25. 2223 3

**Nie kupujcie !! zegarka !!**  
 zanim nie obejrzycie mego wielkiego cennika  
 Otrzymacie:  
 złr. 1.50 złr. 3.50



- Niklowe Roskopły złr. 1.50
  - Goldowe złr. 2.-
  - Srebrne złr. 3.-
  - z podwójną kopertą złr. 4.-
  - z 3 ma sreb. kopert. złr. 5.-
  - plaskie stalowe złr. 3.50
  - Ameryk. złte „double“ złr. 5.-
  - Prawdziwy Roskopf Patent złr. 3.50
  - Prawdziwy Omega złr. 9.50
  - Srebrny łańcuszek złr. 1.-
  - 14 karat. złoty zegarek złr. 8.50
  - 14 karat. złoty łańcuszek złr. 10.-
  - 14 karat. pieścienie złote złr. 2.-
  - Zegary pendulowe od złr. 2.50
  - z bicem wieżowym złr. 4.50
  - z muzyką złr. 6.-
  - z kukulką złr. 2.50
  - Z gary kuchennej złr. 1.20
  - Budziki złr. 1.20
  - z nocą świec. ce złr. 1.50
  - z podwójnym dawonkiem 1.75
- 3 lata pisemnej gwarancji; za nieodpowiednie zwrot pieniędzy.  
**Wysyłka za zaliczką**  
**Max Böhmel**  
 ZEGARMISTRZ  
 Wien, IV, Margarethenstrasse 27 (we własnym domu)  
 żądajcie mego cennika z 200 rycin darmo i opłatnie.  
 2189 20



**Hofa** pasty są najwytwardszym wyrobem polskim.  
**Hofa** pasty konserwują skórę i nadają obiwu trwałą polysk.  
**Hofa** pasty są wydatniejsze od wszystkich innych.  
**Za zwrotem 5 pudeł próżnych z pasty Hofa daje się jedno pudełko pasty darmo.** 4760

**W mojej pracowni sukien damskich ndzielam lekcję kroju systemem francuskim, najswiezsza wiedeńska, oraz naukę szycia „FLORA“**  
 Kraków ul. Podwale 1. 13.  
 Panienci zamiejscowe znajdują uszczenie. 906



# Ogłoszenie licytacji

z dnia 12 listopada 1906 r. i dni następujących.

**Kasy Oszczędności m. Krakowa**

podaje do publicznej wiadomości, iż w tutejszym  
  **zakładzie pożyczkowym**  
  **na zastawy ruchome**

**Kosztowności**

w złocie, srebrze, i drogich kamieniach

w Krakowie: Nr. 23 983, Nr. 24 808, Nr. 25 521 z roku 1904  
 Nr. 374, Nr. 57 9, Nr. 10 523 i Nr. 11 313 z r. 19 5 i od  
 14 104 do Nr. 35 096 z r. 1905 tj. do dnia 31 października  
 1905 r. włącznie, tudzież ubrania, bielizna, dywany, ma-  
 tery do szycia rowery, broń myśliwska, aparaty fotogra-  
 ficzne, obrazy i książki, Nr. 13 911 i Nr. 18 074 z r. 19 5 i od  
 3 139 do Nr. 25 683 z r. 1 05 oraz od Nr. 2 do Nr.  
 z r. 19 6 tj. do dnia 10 kwietnia 1906 r. włącznie za-  
 stawione, a dotąd nie wykupione ani prolongowane, stósownie  
 22 statutu, zostaną sprzedane najwięcej dającymu w  
 drodze publicznej licytacji, która odbędzie się dnia 12 listo-  
 pada 19 6 r. i dni następujących o godz. 9<sup>1/2</sup> przed południem.  
 przy ulicy Szpitalnej L. 15.

Właściciele stron interesowane, aby we własnym in-  
 teresie przed terminem licytacji do dnia 10 listopada 1906  
 r. włącznie pociągnęli z wykupem lub prolongowaniem  
 swoich zastawów. 2-91 3

## Polski cennik na r. 1906

z przeszło 1000 ilustr. wysyła na żądanie każdemu gratis  
 franko pierwsza fabryka zegarków 2129 10  
  **HANNS KONRAD w BRUX (Czechy) Nr. 459.**  
 Zegarek nikłowy z montoir K. 3. — System Roskopf Pa-  
 tent K. 4. — System Roskopf czarny stalowy rem. K. 4. ory-  
 ginalny szwajcarski System — Roskopf Patent K. 5. —  
 Pożyczony remontoir z werkiem „Luna“ K. 7.50 h. — Sre-  
 brny remontoir zaopatrzony pieczęcią c. k. urzędu probier-  
 cz. go K. 7.60 podwójnie kryty K. 11.50. — Srebrny opance-  
 rzony z przęzyną 16 gr. waząca K. 2.40. — Ruskij Tula  
 remontoir z werkiem „Luna“ K. 9.50. — Zegarek z kukuł-  
 ką K. 8.50. — Budzik K. 2.90 z cyferblatem świecącym w  
 nocy K. 3.30, kuchenny K. 3. — Do każdego zegarka 3-le-  
 tnia sunien. i pisem. gwar. Zadna ryzyko! Zamiana dozwo-  
 leno pieniądze z powrotem. Proszę żądać polski cennik zegarków



w

## 6 DNIACH do AMERYKI.

Przeprowa pasażerów do  
  **KANADY**  
  **i ARGENTYNY.**

Żądać pouczenia.

Korespondentka wystarczy 2112 104

**Falck & Comp.**

HAMBURG, RABOISEN 30 g. n.

Korespondencya we wszystkich językach.

## Nowo otworzony skład i fabryka instrumentów muzycznych Antoni Brabec

w Krakowie ul. Sławkowska 24  
 Wielki wybór własnego wyrobu instru-  
 mentów dętych metalowych i dętych z  
 drzewa. Skład wszelkich gatunków  
 harmonij, instr. smyczkowych, bębnow,  
 cytr, i przyborów muzycznych.  
 Wybór strun krajowych i zagranicz-  
 nych. Wykonywa się tanio i wzorowo  
 wszelkie reparatury w zakresie ten wcho-  
 dzące.

## ZRANIENIA

każdego rodzaju winny być przed jakimkolwiek zanieczyszczeniem ochro-  
 nione, — gdyż przez takowe najniebezpieczniejsze zranienie w bardzo ciężką  
 ranę zamienić się może. Od 40 lat znana maść ściągająca zwana  
 Prager Haussalbe, okazała się do tego najstosowniejszą. — Maść ta  
 utrzymuje ranę czysto, ochrania takową, łagodzi zapalenie i ból, działa  
 ochładzająco i przyspiesza zabliznienie. 1946 15

Przesyłka codziennie.  
 Cena 1 dużej puszki 70 hal., 1 małej 50 hal. —  
 Za nadesłaniem kor. 3.16 za 4/1 puszki, kor. 7.  
 za 10/1 p., franco do wszystkich stacyj austr.  
 węg. monarchii. — Wszystkie części opakowania no-  
 szą prawnie deponowaną markę ochronną.  
 SKŁAD GŁÓWNY

**B. FRAGNER, c. k. dostawca Dworu**

Apteka „pod czarnym orłem“, PRAGA, Mała Strona, róg ul. Neruda 203.  
 Składy w aptekach Austro-Węgier. — W Krakowie w znaczn. aptekach.

**Ceres**

Kłuszc do potraw  
 nie jest żadnym  
 surogatem.  
 Ceres kłuszc do potraw  
 wyciska się ze świeżych suszo-  
 nych orzechów kokosowych w  
 naszych przyrządach.  
 Ceres kłuszc do potraw  
 daje przeto największą gwaran-  
 cję za absolutną czystość i hy-  
 gieniczne sporządzenie  
 N. B. Podajemy ceny konkurencyjne  
 Ceresu, przy których każda gos. odni  
 zarobić może 15.000 kor. gotówka.  
 Bliższe warunki można otrzymać u  
 każdego lepszego kupca.  
 Oddz.: Srodków spożywczych „Ceres“.  
 2232 3 Georg Schicht A-G.

Proszę żądać najnowszy cennik i spis płyt najnowszych zdjęć  
 darmo i oplatnie

## Pierwszy krajowy Skład Gramofonów i Fonografów



hurtowny i częściowy

Kraków, ul. Grodzka l. 71.

Największy skład Gramofonów,  
 Fonografów i walców najnow-  
 szych zdjęć.

Części składowe zawsze na składzie.  
 Reparacje wykonuje się dokładnie i szybko.  
 Najnowszy Gramofon „Tonarm“  
 z tubą kwiatową wraz z 10 płytami.  
 35 złr.

Gramofony i Fonografy najnow. konstrukcji od kor. 12 do 300

## Na jesienny sezon!

poleca się  
 pierwsza Bernenska chemiczna farbiarnia i pralnia

## K. Tschörnera

Czyści i farbuje: męską — damską i dziecięcą garderobę  
 poprutą lub w całości — także materje na meble — aksa-  
 mit koronki i t. d. Najdokładniejsze i szybkie wykonanie.



Proszę żądać  
 gratis i franco  
 mego bogato ilustr-  
owanego polskiego  
 cennika z przeszło  
 1000 oddbitkami zegar-  
ków, wyrobów sre-  
brnych i złotych.  
  **HANNS KONRAD**  
 pierwsza  
  **Fabryka zegarków**  
 w BRUX Nr. 948  
 (Czechy).

Prawdziwy nikłowy kotw. remont.  
 wraz z łańcuszk. K. 4. — 3 zegar-  
 ki K. 11.50. Tenże z podwójną ko-  
 pertą K. 6.80. Nikłowy budzik  
 K. 2.90, 3 sztuki 8.—, w nocy z  
 świecąca tarczą K. 3.30, 3 sztuki  
 K. 9.—. Nie ma ryzyka! Dowolna  
 wymiana, lub zwrot pieniędzy.

## RESTAURACJA

Starego Teatru

Kraków, Jagiellońska 2.

(narożn. Pl. Szepepańskiego)  
 otwartą została w salach ozdo-  
 bionych i urządzonych przez  
 Tow. Polska Sztuka stosowana  
 Znakomita pierwszorzę-  
 dna kuchnia

**Ceny przystępne**

Sale i gabinety których pię-  
 kność uznają cała prasa pol-  
 ska, nadają się na  **zebrania**  
  **towarzyskie uczyt zjazdowe**  
  **koleżeńskie, weselne**  
  **i t. d.** Piwnica zaopatrzona  
 w najlepsze wina wszelkiego  
 gatunku.

**A. Bauer**

Dzierżawca restauracji Stare-  
 go Teatru i Schroniska przy  
 Morskim Oku. 2287 0

## „GEHA“

Najnowszym wynalazkiem w swo-  
 im rodzaju jest patentowany korko-  
 ciąg „Geha“, którego mechanizm  
 jest tak oryginalny i praktyczny, że  
 „Geha“ zdobył sobie w krótkim cza-  
 sie w całej Europie ogólne uznanie!  
 Nie wymaga on wcale trzymania  
 w rękach flaszki, gdyż lekkie nac-  
 śnięcie bocznych ramion korkociągu,  
 choćby przez małe dziecko lub słabą  
 osobę wykonane, powoduje natych-  
 miastowe i spokojne wyjście korka,  
 nawet z najsilniej zaszpuntowanej  
 butelki! „Geha“ jest ze stali, nikło-  
 wany i zapakowany w pięknym pu-  
 delku. Przeszło 200 listów uznania.  
 Zupełnie odpowiednie na prezenty.  
 Cena kor. 2.40.

Do nabycia w pierwszorzędnym  
 handlach żelaznych, galanteryjnych-  
 nozowniczych, porcelany i zastaw  
 stołowych lub u generalnego zastępcy

**J. F. Kłeczeński**  
 we Lwowie Sykstuska 16.

## Zawiadomienie.

Niniejszem podajemy do wia-  
 domości, że z dniem dzisiej-  
 szym oddaliśmy zastęps wo-  
 naszych wyrobów dla Galicyi  
 zach. wraz z ołowodem Prze-  
 myskim panu

**Bol. Wilkoszewskiemu**  
 w Krakowie ulica Wiślana l. 8,  
 który utrzymywać będzie stale  
 bogaty skład okazów.

**Becher & Hildesheim,**  
 Wiedeń. 233

fabrykant kas ogniotrwałych i  
 przeciw włamaniu zabezpie-  
 czonych.

Dostawcy c. k. Skarbu Pań-  
 stwa austriackiego, tudzież  
 rządów: włoskiego, serbskiego,  
 bułgarskiego i t. d.

## Miód pszczelny

świeży tegoroczny jako środek spo-  
 żywczy i kuracyjny, posyłam pocztą  
 za pobraniem pocztowem w 5. kg:  
 blaszankach wraz z opłatą pocztową  
 i opakowaniem po 5 koron i 80 hal:  
 za czystość miodu zaręczam gdyż  
 miód jest z własnej pasieki. Adres za-  
 mówień P. Stelmach Sosnow p.  
 Siemikowce Galicya. 2337 1



## Największy wybór! — Dużo nowości!

### Na drzewko!

**Dekoracje kompletne** do ubrania całego drzewka od 2 koron do 12 koron.  
**Dekoracje i ozdoby** z „Lamety“ (włos aniołów), szkła, papieru, waty i żelatyny.  
**Szklane perły**, kule, trąbki, dzwonki i sople lodowe. — **Girlandy** złote, srebrne i kolorowe.  
**Aniołki i lampiony** na drzewko. — **Szopki** — **stajenki**.  
**Pozłotkę** złotą i srebrną, dyamentynę i śnieg błyszczący. — **Lichtarzyki** ozdobne i zwykłe.  
**Przyrządy** do zaświecania i do gaszenia. Świeczki, woskowe i stearynowe, kolor., gładkie i karbowane.  
**Stoczki**. Nowość: **Świeczki elektryczne**.

### Jako podarek!

**Mydła i perfumy** w eleganckich kasetkach po rozmaitych cenach.  
**Perfumy, wodę kolońską, pudry i mydła** francuskie, angielskie i krajowe. Wszelkie inne przybory toaletowe. — Nowość: **Mydła** amerykańskie.  
**Aparaty i preparaty** do upiększenia twarzy i rąk.  
**Szachy, szachownice, domina** i różne gry towarzyskie.  
**Kompletne kasetki** z przyborami do robót pielęgnacyjnych i snycerskich.  
**Zabawki klockowe** budowlane z fabryki krakowskiej L. Janikowskiego.

### Na gwiazdkę!

**Kotwiczne skrzynki budowlane** i zabawki do układania (lamigłówni) z fabr. F. A. Richtera i S.  
**Zabawki i lalki gumowe** dla dzieci.  
**Piłki gumowe** salonowe. — **Przyrządy** gimnastyczne pokojowe. **Tennisy** pokojowe „Ping-Pong”.  
**Siłomierze** „The Whitely”.  
**Aparaty** „Ideal” Family Gymnastics.  
**Farby artystyczne, przyrządy** i kompletne kasetki do malowania olejnego, akwarel, terakoci, drzewie i do naprskiwania.  
**Przedmioty** z drzewa i terakoty do malowania.  
**Aparaty** z igłą platynową do wypalania na drzewie i odnośnie wzorki. **Łyżwy** śniegowe „Ski”

polecają po cenach najtańszych **REIM i SPOŁKA** Kraków, Rynek 37, bina A-B.

CENNIKI DARMO i OPŁATNIE.

DWA RAZY DZIENNIE WYSYŁKI POCZTOWE.

**Tanie czeskie PIERZE!**  
 5 kilo, świeżo darte K. 960, lepsze K. 12, białe, puchowe, darte, Kor. 18, 24 śnieżno-białe, puch., darte, K. 30, 36 Wysyła opłatnie za pobraniem.  
 Zwrot lub wymiana dozwolone za zwrotem porta. — *Benedict Sachsen Lobes 284, p. Pilsen, Czechy. 1969*

### Premia Świąt Bożego Narodzenia.

Każdy p. T. odbiorca, który w czasie od 1. października do 31 listopada zamówi listownie w kwocie najmniej K. 40. — otrzyma jako premię Świąt Bożego Narodzenia darmo jeden la Adler Roskopf „Alarm”, budzik N. 4343 z tarczą w nocy świecąca w cenie K. 4.20, z 3-letnią pisemną gwarancją i jeden polski 80 str. silny kal. 1907. Zamówieniom wpływającym po 30 listopada nie może się bezwarunkowo udzielić tej premii. Poleca się więc przedewszystkiem zamówienia przeznaczone na Świąta Bożego Narodzenia już w miesiącach październiku i listopadzie, łaskawie mi przysłać do załatwienia. Bogato ilustrowany cennik, z więcej niż 1000 rycinami wysyłam na żądanie każdemu darmo i opłatnie.

**Hanns Konrad,**  
**Pierwsza fabryka zegarków w Brüx Nr. 956 (Czechy).**

**Prawdziwe tyrolskie Łodeny!**  
 Nasze wyroby cieszą się sławą światową przez swą nadzwyczajną jakość i trwałość. Dostarczamy po cenach konkurencyjnie niskich: dobre i średniej jakości

**Łodeny letnie i sukienne**  
 materye na suknie damskie prawdziwe narodowe tyrolskie, salonowe turystowskie, do polowań i wycieczek górskich — łodeny gładkie i wzorowane dla panów i pań. Wzory gratis i franko. Źródło bezpośrednie:  
**A. Draxl's Söhne**  
 Fabryka łodeni tyrolskich i towarów wełnianych założona 1835-  
**FLIBSCH (Tirol). 2120 13**



Pomyślność w rodzinie zależy od zapobiegliwości naszych pań!

**Kathreiner Kneippowska kawa słodowa**

Jest jedyną kawą słodową, która skutkiem Kathreiner specjalnego preparatu zawiera ulubiony aromat i nader przyjemny smak kawy ziarnistej.

Jej doniosłe powszechnie uznane zdrowotne zalety, stwierdzono wielokrotnie przez najwybitniejsze powagi nauki.

Codziennie użycie tejże oprócz pokąźnego zaoszczędzenia wydatków w gospodarstwie domowym przedstawia nieocenioną wartość osobliwie dla młodego wieku!

Przy zakupie należy dobitnie i z naciskiem wymienić nazwę **KATHREINERA** i żądać wyłącznie tylko oryginalnych pakietów zaopatrzonych marką ochronną „Książka proboszcza Kneippa”.



Każde naśladowanie i przedruk będą karane  
**Jedynie prawdziwym jest balsam Thierry'ego**  
 tylko z zielonym znakiem „Zakonnica”. Prawnie ochroniony. Zdawna znany, nieprześcigniony przeciw zaburzeniom w trawieniu, kurczom żołądka, kolkom, katarowi, bólowi piersi, influencji i t. p. Cena 12 małych lub 6 podwójnych flaszek lub 1 specjal. flaszka z patentowanym zamknięciem K. 5. — franco. — **Thierry'ego maść bobkowa** powszechnie znana non plus ultra przeciw starym ranom, zapaleniom, zranieniom, abscesom i wrzodom wszelkiego rodzaju. Cena 2 słoiki K. 3.60 franco wysyła tylko za nadesłaniem pieniędzy lub za listką **Apt. A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch** Sauerbrunn. — Broszury z tysiąc, oryg. listami dziękczynnymi gratis franco. — Do nabycia we wszystkich lepszych aptekach i drogueryach.

### Skład bielizny

Codzień Nowości  
**Bluzki angielskie**

**M. Beyer i Spółka**  
 Kraków, Sukiennice.



Założony w roku 1872  
**Zakład Rzeźbiarsko-Kamieniarski**  
**BRACI**

**TREMBECKI**  
 przy ul. Rakowieckiej 7.

Podejmuje się wszelkich robót, w zakresie kamieniarsstwa wchodzących, tak w miastu, jak i na prowincyi — oraz poleca ogromny wybór gotowych pomników i grobowców familijnych po cenach bardzo niskich.

Przy zakładzie dentystycznym  
**Dra J. Syrop**  
 została nowo otwartą  
**Lecznica dentystyczna**  
 pod moim osobistym kierunkiem  
**Kraków, Plac W. Świętych 1. 10 I. p.**  
 godziny ordynacyjne op g. 8—10 i 2—4. 226

5% NA RZECZ TOW. SZKOŁY LUDOWEJ.

BIBUŁKI I TUTKI CYGARETOWE

**PROMIEN**

PRZEZ INSTYTUT CHEMICZNY C. K. UNIWERSYTETU LWOWSKIEGO

2155 26

Za najlepsze uznane.

Wszędzie do nabycia.

Fabryka: Lwów, ul. Pańska — boczna.